

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4. sz.

A büntettes ismertetése.*

A nyomozó közegeknek nemcsak a bűnözést és a bűnözési hajlamosságokat kell előszeretettel tanulmányozniok, hanem magukat a büntetteseket is, ha azokat igazán és alaposan akarják megismerni.

A bűncselekmény gyökereit kerestük és feltaláltuk már, tanulmányoztuk magát az embert is a maga valóságában, megfigyeltük, mint társadalmi lényt, felkutattuk az életére kedvező és kedvezőtlen körülményeit, felkutattuk a bűnözése okait is; most megismerkedünk az emberrel, mint büntetessel, mint a bűnök elkövetőjével.

Büntettesnek — jogi szempontból — általában azon egyént nevezzük, ki valamely, az állam által törvényileg tiltott cselekmény elkövetésében taláztatik bűnösnek.

Állami és társadalmi életünk szilárd alapját képezi ugyanis az, hogy tetteink semmiféle érdeket, semmiféle törvényt ne sértsenek és hogy más kárára vagy károsítására — szabad akaratból folyó — cselekvéseinket ne gyakoroljuk. Ha valaki ezen örök szabályt megsérti, ezzel abbéli felfogását látszik igazolni, hogy ő nem ismeri el sem a mások, sem az állam jogát, és nem tiszteli a szerzett jogokat sem.

Ebbeli cselekményét azonban a büntettesnek tudva, öntudatosan akarva, szándékosan és szabad elhatározási képességéből folyólag kell elkövetni, különben cselekménye — bár jogsérelmet foglal magában — mint tudjuk — a beszámíthatóságot illetőleg kétségessé válik.

A büntetteseket általánosságban két főcsoportra lehet osztanunk, és pedig:

a) kezdő bűnösök és

b) a szokásos bűnösök csoportjára.

Az előbbiekhöz lehet sorolnunk az alkalmi bűnözőket, az utóbbiakhoz pedig a bűnözésre öröklés útján terhelteket.

A bűnözésre való hajlamositottságunk korán sem vonja maga után azonban azt, hogy mindnyájunknak okvetlenül szembe kell kerülnünk az állam törvényeivel, csupán arra enged következtetni, hogy ha a rosszra csábító ingerrel szemben az egyén nem tud, vagy nem képes sikeresen megküzdeni, akkor a rossz cselekményt,

a bünt az ember szinte ösztönszerűleg váltja ki önmagából.

Azt az embert, kit mostoha vagy szorongatott helyzete a bűn útjára kerget, de sikerül neki onnan, ha büntetés útján is visszatérnie, szóval aki nem megrögzöttségéből folyólag követ el bünt. alkalmi vagy kezdő bűnösnek nevezzük.

A szokásos vagy bivatásszerű bűnözőknek a megrögzött bűnözőket tartjuk, tehát azokat, akikből már kivesszén bizonyos erkölcsi érzések, szinte második természetüké válik a bűnben való örökös élés.

A büntettesek lélek- és embertanával egy külön tudományág, a «büntetőjogi embertan» foglalkozik, mely úgy az elméletben, mint a gyakorlatban különös gondossággal tanulmányozza az embert s ezzel kapcsolatosan azon viszonyokat is, melyek az embert a bűnözésbe sodorják, mert ezen körülményeknek és viszonyoknak jelentős szerep jut abban a tekintetben, hogy a bűnös embert nemcsak ingerlik és csábítják a bűn elkövetésére, hanem abban meg is tartják.

Főleg a hivatásszerű, a szokásos büntettesek osztálya az, mely gondos megfigyelés és tanulmányozás anyagát képezi, tanulmányozzák azok életviszonyait, származását, előéletét, gondolkozási módját, értelmi és érzelmi világát; azok örökléses vagy nem örökléses torheltségét stb.

A szokásos és született büntettes meghatározását, illetőleg Lombroso Császár turini egyetemi tanár azt a tételt állította fel, hogy a büntettesi jelleg egy kóros torheltségen alapszik, amelynek oka és magyarázata bizonyos elfajulásokban keresendő. Ez annyit jelent, hogy a büntettes egy degenerált fajta az emberiségnek és hogy büntettesnek születik az ember. Kimutatta azt is, hogy a büntettes szervezetileg is különbözik a normális emberektől; pl. a koponya különleges alakja és térfogatára azt a felfedezést tette, hogy a büntettes koponyája kisebb, mint az egészséges emberé! Így az emberi szervezet egyéb részeinél is állandó és jellegzetes eltéréseket talált. A vad, illetve az ősemberekhez hasonlítja ezen észleleteiből folyólag a született büntettest, aki állítása szerint — «a mai civilizáció közepette visszaüjtött valamelyik századik vagy ezredik ősapjára». Ezt az álláspontját annak a vizsgálatának eredménye gyanánt állította fel, hogy a különböző nemű büntettesek közül

* Mutatvány Preszly Lőränd csendőrfőhadnagy «Az ember bűnözése» című lélektani tanulmányából.

STOWASSER JÁNOS osztrák és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Oszkai és a szabadalmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyzék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára.** 6

1/2-nak koponyáján fedezett fel olyan tüneteket és jeleket, melyek — szerinte — «a vadállapot világos vonásai.»

A tudományos világ rövidesen napirendre tért Lombroso ezen fejtegetései felett, bár elismerte, hogy számos becses adattal és maradandó értékű felfedezéssel gazdagította a büntetőjogi embertant és áttért arra az új irányra, melynél fogva a bűnözés társadalmi tényezőkben bírja alapját s részben külső (tehát társadalmi, politikai, műveltségi stb.), részben élet- és lélektani okok avatják a bűnözésre alkalmas médiummá az embert.

Ezt lehet és kell is valóban értenünk a büntetett helyes és tisztult fogalma alatt.

Nem szabad tehát aljas gonosztevőnek, korcszülöttnak, az emberi degeneráció áldozatának tekinteni a bűnös embert, nem volna szabad kerülni sem, mint egy fertőző betegségben szenvedőt, hanem — szent Ágoston szerint — a büntettest az erkölcsi élet szánalomra méltó sebesültjének kell tekintenünk «akit mennél nyomorultabb, annál nagyobb kímélettel, szeretettel és gyéngséggel kell ápolni». (Csizmadia dr. műve 23. l.).

Tarde Gabriel a szokásos büntetéseket négy szempontból vette megfigyelés alá és tette vizsgálódás tárgyává, megkülönböztetvén azokon élettani, bonczani, kórtani és lélektani ismérveket. Igen érdekes és felette tanulságos tanulmányából az alábbiakat tartottam szükségeseznek ideiktatni:

Bonczani szempontból a büntetett lomha és testes ember. Épen nem erős, sőt gyenge izmu. Termete és sulya meghaladja a rendes emberét. Ez inkább a gyilkosokra áll, mint a tolvajokra. Kétségtelen tünet a karok hosszúsága, valamint a kiálló keskeny és inkább ránczos homlok, kiszögellő szemcsontok, az erős előrehajlott álkapocs s az elálló széles fül. Sajátságos tünetnek tekinti, hog a büntetettek között — ide számítva a mindkét nembelieket, — inkább több a barna, mint a szőke s hogy a férfi büntetettek dushajujuk és szakáll nélküliek. A tekintet például a gyilkosoknál komor, hideg, a tolvajoknál nyugtalan és kereső.

Kór és élettani szempontból érdekes megjegyzése az, hogy a büntetettek szív és tüdőbajra hajlamosítottak. A színvakság és rövidlátás szintén elég gyakori jelenség. Halló érzékük rendkívül finom. A büntetettek rendszerint rövid életű emberek. Az időváltozás hatással van rájuk s főként a kedélyükre.

Ami a lélektani ismérveket illeti, a büntettest lelkiileg érzéketlen, a fájdalmak, a szeretet s a társulás iránt kevésbé fogékony embereknek tartja, akiben a nemes hajlamok, vágyak és indulatok kevésbé vannak meg. A büntetettek hiu emberek, kevésbé illettudók és kibágások elkövetésére mindig hajlók. Inni szeretnek. Általában az alkoholszeretet jellemző vonásuk. Ehhez

járul vadságuk, játékszenvedélyük, alattomoságuk, hazudozási hajlamuk, ravaszságuk, a nagyfokú nemtörődömség és vétkes közönyösség sorsuk iránt.

*

A tudósok, de a gyakorlat emberei is megállapodtak abban, hogy a büntetettek többnyire beteg emberek. A rabok 95%-a tuberkulózisban hal el. Sokan azt tartják, hogy a fertőzés a börtönökben következik be s bizonyos is, hogy a szabadságvesztési intézetek jelentékenyen hajlamosítanak a különböző betegségekre s különösen a tüdőbajra, valóságos tenyészhelyei azoknak; de ezzel szemben tény az, hogy a büntetettek közül sok fertőző betegséggel kerül a fogházakba és börtönökbe, melyek így valóságos kórházakká minősíthetők.

A vér fertőzött volta a bűnözésre jelentékenyen disponálja a bűnözőt, különösen a leszármazóknál valóságos rombolást vívén véghez. A fertőzött vér zavarólag hat az agyműködésre s igen sokszor, bár a gyermek a szülői körben a legideálisabb nevelésben részesül s így a legkedvezőbb körülmények között fejlődik, mégis a bűn útjára tér, mert a bűn csirája szervezetében öröl. Orvosok tartják, hogy ha egészséges és rendes életet élő ember pl.: részeg állapotban közösül s így nemz gyermeket, már a leszármazóra nézve ez is hátrányos, mert a magzat életrevalóság tekintetében megfogyatkozva jön a világra.

A tudományos irányt és fejtegetések ismertetését megelőzni fogom, csak hátráltatnának abbéli törekvésemben, hogy a büntetett fajképét (tipusát) nagy vonásokban megrajzolhassam.

Amennyire igaz az, hogy a bűn talaját számos tényező készíti elő, ép úgy elvitázhatatlan, hogy a büntetési jelleg is változó és különböző. Az agy egyes részeinek túlfejlődése, vagy visszamaradottsága, a koponyacsontok aránytalan növése, kidudorodásai vagy behorpadásuk, a szervezet általános fejletlensége, vagy az egyes, főként a nemesebb szervek hiányos fejlettsége. különböző betegségek, az átöröklés, a degeneráció, a kedvezőtlen családi élet, a környezet stb., stb. azok a melléktenyező, amelyek a bűnözést elősegítik, de amelyek a büntetettek különböző fajtáit szolgáltatják is.

Hogy ezek között hasonlatokat fedeztek fel és ez alapou a büntetéseket osztályokba sorolták, ez természetes valami. Az osztályokba sorolás vagy a fej különböző alakjai s méretei különböző volta szerint, vagy a koponyadudorodásai, méretei, vagy az orr vagy az arc különböző alakulásai, vagy a szemek abnormális állása, vagy a hallás és látás, vagy a fogak rendelleneségei, vagy a törzs-, vagy a végtagoknál mutatkozó rendkívüliségek és formátlanságok alapján történik.

Az értelmiség alacsonyabb régióiban a büntetettek száma a legnagyobb, mert ahol az alsóbb rendű lelki tehetségek uralkodnak az ember felett, s úgy ezek, mint

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ara K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Kispesten**. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítással.

Pesti alsó rakpart víz alatt.

A Dunagőzhajózási társaság budapesti állomása víz alatt.

Az áradás Óbuda környékén.

Árvizek Magyarországon.

az egyéb szervek egészséges kifejlődését és kialakulását a kedvezőtlen életviszonyok hátráltatják, ott épen ezekből folyólag a bűnözésre való készség is előtérbe nyomul.

Társadalmi, faji, gazdasági, műveltségi, erkölcsi, sőt égalji viszonyoknak tudományos, de gyakorlati szempontból is jelentős szerepük van. Mert amennyire különböző módon hajlamosítják az embert a bűnözésre, épen oly különböző módon formálódik ki a büntetettek típusa is.

A kedvezőbb gazdasági és a magasabb műveltségi viszonyok befolyása alatt határozottan apad a büntetettek száma s ott, ahol legkevésbé az írni és olvasni nem tudók száma, s ahol a legalacsonyabb a törvénytelen születések arányszáma, tehát ahol az erkölcsi viszonyok jók, ott a büntetettek tipikus faja (a szokásos büntettes) is ritkább.

A városok ellenben valóságos melegágyai a bűnözésnek. A szokásos büntetettek itt gombaként szaporodnak, mert élesebbek a társadalmi ellentétek, az érdekek inkább szétmenők, az erkölcsi viszonyok lazábbak, a bűnözésre nagyobb az inger, a városok nagyobb vonzóerőt gyakorolnak a rosszabb elemekre, az elrejtőzhetés könnyebb, így az arány messze felülmulja a vidékét.

Az iskolázott (intelligens) büntetettek rendkívül ügyesek s feltűnő módon ki tudják használni s próbára tudják tenni a nyomozó közegek tudását, tapasztalatait és ügyességét. Az uralt büntetéseket — hogy e kifejezéssel éljek — jellemzi az, hogy mindig feltűnőek akarnak lenni, beszédükből, magatartásukból teljes ártatlanságuk tűnik ki, hidegvért tanusítanak, eleganciával s «nagy uralt» nyegléssel igyekeznek még a gyanu árnyékát is magukról elhárítani s a gyengébb és egyszerűbb nyomozó közegeket személyükkel szemben ilyképen mintegy megfélemlíteni; de ha a turpisságuk kiderül, ha érzik, hogy a kötél szorosabban csavarodik a nyakuk körül, bűnbánóan törnek meg, esnek össze,

Az alkalmi bűnözőknek nincs kifejezett típusuk. Rendszerint beismerésben vannak, vallomásuk eléggé megbízható. A szokásos büntetettek ellenkezőleg. Velük szemben valóban leghelyesebb a bizonyítékok titokban való szorgos gyűjtése, magaviseletük folytonosan éles szemmel való tartása, s végén kézzelfoghatóan bizonyítani reájuk minden kétséget kizáró módon aljasságukat.

Úr-e a csendőr?

Írta: Karabély Károly.

Szombat délelőtt van. A napfényes, csikorgó téli légtelen tisztán hangzik a toronyóra hangja, amint tempós lassúsággal üti a tizenegy órát.

— Most végeztünk a feladott leczkével, látom, hogy igyekeztek valamennyien — szólott az őrsparancsnok — most rágyujthatnak, aztán beszélgetünk.

A csendőrök katonásan, mintegy vezényszóra pat-

tantak fel helyeikről s mosolyogva emlegették egymásnak felelet közben tett jó mondását; eleinte halkabban; később, mikor az őrsparancsnok az irodába ment a pipájáért — hangosabban. Közben a leczkefűzetek, tankönyvek lekerültek az asztalról; a gazdálkodást vezető csendőr kinézett a konyhára; — aztán úgy 6—7 percz múlva együtt volt újra az őrs legénysége a kályha körül, melyben vigan pattogott a száraz bükkfa. Míg az őrsparancsnok bejönne, addig pipászó mellett találgatták, hogy mit is kellene most megbeszélni ebéd idejéig, mert általános szokás volt, hogy szombat délelőtt, mikor már a rendes feladott leczke kikérdezésén túl voltak, ebédig valami általános, csendőri szempontból érdekes kérdés megvitatásával telt el az idő.

— Na Gyuri, mit kérünk ma az őrmester úrtól — kezdte a szót az őrsparancsnok-helyettes.

— Már én tudom — mondta a járőrvezető székely fiú, jelentősen hunyorítva hozzá.

— Hadd hallom hát mit tud — lépett be az őrsparancsnok, aki — úgy látszik — hallotta a beszélgetést. A mi Gyuri barátunk erre a felszólításra zavarba jött, s majdnem belepirulva mentegette magát.

— Őrmester úr, kerem — nem tudok én mit kérdezni, csak . . .

— Csak? . . . Csak ki vele bátran, látom, hogy valami motoszka az agyában — biztatta jóakarattal az őrmester.

— Azt akartam kérdezni őrmester úr, kerem, hogy úr-e a csendőr, vagy nem?

Erre a meglehetősen furcsa kérdésre a bajtársak is meglepődtek s nem tudták hirtelen, hogy milyen arcot lehet vágni hozzá, s valamennyien kérdő pillantással meredtek őrsparancsnokukra, hogy mit fog ez most feladni erre.

Úgy látszik, az őrmestert is meglepte a kérdés, mert pipája szópókájával idegesen törülgette bajuszát jobbra balra egy ideig; de önuralmát nem vesztette el mégsem. Nyugodt hangon kérdezte.

— Fejtse ki részletesebben, hogy mit akar kérdezni. Mondja el, mit látott, hallott, vagy olvasott, hogy ez a gondolata támadt.

— Őrmester úr, kerem — kezdte a szót a járőrvezető csendőr — tapasztaltam, láttam és hallottam azokat a miket elbeszélni akarok. Mikor a hadseregben, mint tizedes szolgáltam, nemcsak a laktanyában, de kint a polgárok előtt is «Káplár úr» voltam, annak daczára, hogy csak szerény földművelő ember voltam, aki törvény rendeltére katonáskodom. Majd, hogy élethivatásomul választottam a csendőrséget, azzal a lelkesítő tudattal készültem új pályámra, hogy ott szorgalommal, igyekezettel meg fogom tudni szerezni magamnak azt az alapot, a melyen valóban úr lehetek. Megjegyzem, hogy én nem abban valóban az uraságotam feltalálni, hogy összedugott kézzel fogok ülni és semmit sem dolgozni; de abban, hogy mikor teljesen felfegyverkezve, mint a közbiztonság katonája szolgálatot végzek, akkor mindenki adja meg nekem azt a tiszteletet, ami egy csendőrt megillet.

— Várjunk csak egy kicsit — szakította félbe az őrmester a beszélőt. — Figyelmeztetnem kell, hogy mint katoná a fennálló szabályok és rendelkezések ellen nem szólhat s azokat kicsinyesen bírálat alá nem vonhatja. Amit eddig mondott, nem fedi a kérdést. Úgy

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjótányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

Árvizek Magyarországon. — A marosvásárhelyi gyár-utca, a hol a víz másfél méteres volt.

folytassa tehát, hogy értsem meg belőle, hová akar kilyukadni.

— Örmester úr, kérem — szólott bele most az őrsparancsnok belyettes — nem jól kezdte el az én Gyuri barátom a dolgot, nem akar ő szocialistáskodni, mint az ember beszédét hallva első pillanatban sejtené; hanem az esett rosszul neki, hogy a multkorában, mikor alig pár hete helyezték az őrsre, egyik községhen a jegyző nem úrnak, hanem «Csendőr, honnan került ide maga?» kérdéssel szólította meg.

— Hm, hm, hát csak ennyi a baja önnek; ez hát a fontos kérdés? — kérdezte egykedvűen az örmester.

— Én becsületos, önérzetes ember vagyok, örmester úr — kezdte ismét a járőrvezető — s mint csendőr sokat tanultam. A tanulás nálam abban rejlik, hogy mindenről olvasok és megfigyelek mindent, ami körülöttem történik. A szolgálati utasítás azt tanítja, hogy legyen mintáember a csendőr.

— Ezt a rendelkezést én csak annyiban tudom követni, hogy törvényeinket betartom és nem követek el soba olyasmit, ami ferde megítélésnek tenne ki úgy bajtársaim, mint a polgári lakosság szemében. Ez a rendes és rendszeres életmód ébren tartja és neveli hennem a csendőri öntudatot; amely szerénység nélkül elhitesi velem, hogy különb ember vagyok sok embertársamnál; — és finomítja a lelket, amely aztán életemben tudja megkülönböztetni a jót a rossztól, a helyest a helytelentől. — Az életben azt látom, hogy sok kétes lény van, aki erkölcsileg bizonyára alattam áll — és mégis, megadja neki beszédközben mindenki az «úr» megszólítást. Engem, az igazat megvallva, nem is az bosszantana, hogy nem szólít minden polgárember úrnak, hanem az, hogy vannak olyan emberek, a kik nagyobbak hiszik magukat akkor, ha a csendőrtől elvonják az «úr» megszólítást.

— Folytassa csak — szólott bele az örmester, amint a járőrvezető egy kis szünetet tartott beszédében, — majd mondok rá én is valamit.

— Nincsen nekem már egyéb mondani valóm, örmester úr; amit gondoltam, legjobb tudásom szerint előadtam, hogy tudjam magam a jövőben mihez tartani. Arra kérek tehát felvilágosítást, hogy úr e a csendőr és elvárhatja-e polgári embertársaitól, hogy úrnak nevezzék.

A járőrvezető csillogó szemekkel, kipirult arccal fejezte be mondatát s most valamennyien a választ várták őrsparancsnokuk ajkairól, akiről tudták, hogy mindig helyesen értelmezi az ilyen kérdészet. Mosolyt észelve arczán, tudták azt is, hogy nem tulajdonít valami óriási jelentőséget ennek a dolognak.

— Az igazat megvallva már attól félttem, hogy valami fegyelembontó rémesettel lesz dolgunk, amikor Gyuri barátunk első mondatait hallottam; de látom, hogy mint őszinte ember, a gondolataival akar tisztába jönni s helyesen tette, hogy itt vitatja meg előttünk, mert egy-cégg gondolat igazsága csak akkor sajátunk teljesen, ha érdeme szerint fogva fel, kellően értékeltük.

Lássuk tehát, mi az «úr» szónak a helyes értelme. Azt hallhatták gyakran az életben, hogy az «úr» szó fogalmát úgy alkalmazzák, mint a hatalom és a függetlenség kifejezőjét. Például így: «Nagy úr, soknak parancsol» vagy «Úr, mert senki sem parancsol neki». — Ezek a mondások szószerint értelmezve az «úr» szó jelentőségét nem fejezik ki, mert a hatalom és

a függetlenség fogalmának nem felelne meg. Hiszen van úr, akinek más parancsol és viszont akinek ki sem parancsol és mégsem úr. Ama apostoli szót, hogy «Mindenkinek úr, ki önmagát fenntartani tudja» — szintén nem világítja meg a kérdést. És kutathatunk az ilyen példalódzó mondásokban akár holnapig — az «úr» szó helyes értelmezésére nem fogunk jutni. Ellenben ha elővesszük a mi bibliánkat, amit úgy bívunk, hogy «Szolgálati szabályzat I. rész» ott olvashatjuk azt, hogy amikor egy alárendelt föllebbvalóval érintkezik, beszédközben, az illetőnek megszólításakor rendfokozatát említi és úrnak nevezi; így «örmester úr» «hadnagy úr» stb. Azt hiszem, bővebben magyaráznom nem kell, hogy itt az «úr» szó a köteles tisztelet megadása és kifejezése.

Az «úr» szó tehát ilyen értelemben a tisztelet kifejezője. Nézzük csak egy példa keretében az elmondottakat. — Gyakran hallhatták, mikor vonaton utaznak, hogy az utasok közül egyik «Kalauz» a másik «Kalauz úr» megszólítással él a vonatvezetővel szemben. Miért? — azért kétségkívül, mert egyik-másik szemében a kalauz nem tiszteletet érdemlő egyéniség: némelyikében pedig az. A példát a jelenlegi esetre alkalmazva, a mi Gyuri barátunk a jegyző szemében azért nem úr, mert az nem érez iránta kellő tiszteletet. Erre pedig nem az most a kérdés, hogy miért nem érez a jegyző a mi derék Gyuri barátunk iránt kellő tiszteletet — mert ez teljesen egyéni dolog a jegyző részéről — hanem az, amire válaszolni akarok: hogy tudniillik ez az udvarias tisztelet meg nem adása sérelmes-e reá mint csendőrré vagy sem?

No-no, csak türelem, mindjárt a végén leszünk. — tért el a beszéd fonálától az örmester, mikor észre vette, hogy a járőrvezető arczán az indulatosság árnya süllyent át.

Újra példát mondok. — Mikor az iskolába járó gyermek, mint jó tanuló elbiteti magát az, hogy az ő szorgalmát respektálva, mindenkinek becézgetni kell őt, szorgalmáért, jószágáért és okosságáért; hogy fel fog fortynni, ha egyik pajtása azt mondja neki: «Te buta!» — Miért fog ez a gyerek haragudni? — azért hogy becsületlen esett csorba? — nem; hanem azért, mert a hűségét sértették meg.

— Látja, kedves Gyuri barátom, ne értsen félre, de sokban hasonlít ehhez az ön esete. Mint csendőrt bajtársai, ismerősei becsülik, tisztelik, mert mint az a gyerek, elvégzi a kötelességét és józanul gondolkodik. A józan gondolkozását kell azonban megvilágítanom egy kissé, mert nem helyes. Azt elismerjük, hogy mint önképzésével fáradságtalanul foglalkozó embernek, fejlett önérzete van s ez a fejlett önérzet azt mondja önnek, hogy különb sok embertársánál. Elhiszük, hogy önnek nem esett jól a jegyzőtől a «nem vagy Úr» éreztetése; de ezért megaprehendálni, tisztán a hűség érdekében — gyerekes volna s nem mint emberhez, csendőrhöz illő. — Aztán milyen módon venne elégtételt; úgy, mint az iskolás gyerek, hogy hujba kapna a sértegetővel? Szép példát mutatna a lakosságunk, amely eljárását látva, kétlem, hogy mint embernek tartaná azt a csendőrt, aki uralkodni nem tud magán s aki érzelmeinek és cselekedeteinek háttart szabni nem képes.

— Most aztán megadhatom a választ is önnek, hogy úr-e a csendőr vagy sem? Igen, az a csendőr aki

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárból 20 kor., alkatrészekből és gummiból 20% árengedm. részesülnek. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jóállás mellett. Csekély havi részletfizetésre. — Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. — kerékpár- és varrógép nagyraktár — 58

SZEGED.

álláskötelmeit hivatással, jóakarattal végzi, tiszteletet érdemel, tehát úr; s aki a törvényt tiszteli és a tisztességes foglalkozást; az nem is fogja sértő módon megszólítani.

Ha pedig az az eset fordul elő, hogy az úr megszólítást valaki tüntetően vonja meg öntől, vagy akár melyik csendőrtől, az első dolog, hogy önuralmát el ne veszítse s nyugodtan meggondolva cselekedjen.

— Az bizonyos, hogy hiu ember lehet csak, aki egy csendőrrel szemben éreztetni akarja az úri mivoltát azzal, hogy nem beszél hozzá illedelmesen. A csendőrnek ilyen esetben meg kell mutatni tudni, hogy mint ember. És pedig azzal, hogy nyugodtságát, önuralmát el nem veszti. Jusson eszébe az, hogy hány-szor fordul elő olyan esete nyomozások közben, a mi nagyon is igénybe veszi a türelmét. Legyen szerény és a lehetőségig alázatos. Az lesz csak az igazi elégtétele,

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A Gergely-naptár és a más világok naptárai.

Egy esztendőnek az elmúltát nem jelzi semmi a természetben. Egyes természeti jelenségek feltűnnek ugyan újból és újból, midőn beköszönt a tél vagy az őszi, de bekövetkezésük nem oly fontos, hogy eligazodást nyújtanának az idő számítását illetőleg. A vándor-madarak megérkezése vagy elköltözése, egyes folyóknek áradásai, a gabona érésének ideje az esztendőnek ugyanazon részére esik ugyan mindenkoron, de nem ugyanazon napra, nem ugyanarra az órára. Semmi sincs az egész természetben, mi az asztronómiai megfigyelésekhez nem értő embernek megmutatná, hogy mennyi ideig tart pontosan egy esztendő, vagyis hogy mennyi idő alatt futja

Árvizek Magyarországon. — Koesis és Gugán csendőrök, kik életveszéllyel 40 embert mentettek ki az árvizből.

ha a pökhendi magatartásu, magát nagy úrnak képzelt ember észreveszi, hogy ő az, aki úri emberhez nem illően viselkedett.

— Hígyjék el nekem, hogy az ilyen módon való elégtétel megszerzése illik csak a csendőrhöz. Mert gombba hangon vitatkozva ép úgy nem érne el kellő és egyéniségéhez illő eredményt, mint nyomozás közben bántalmazással. Legyen tehát a csendőr úr; a szó legideálisabb értelmében. Gondolkozása, szava, cselekedete fejezze ki és tükrözze vissza. Az ilyen csendőrt megsérteni nem lehet, mert annyira erős pajzs épen az úrias magatartása, hogy arról visszapatanna minden hiúságból táplált sértegető kísérlet. Azt hiszem, a kérdést ezzel tisztáztuk... Ebéd ideje van, ülünk asztalhoz.

neg a föld pályáját a nap körül, hány nap, óra és perc szükegeltetik ahhoz, hogy a föld pályájának ugyanazon pontjára térjen vissza, melyet elhagyott. Nehéz e tekintetben az embernek kiismernie magát. S még nehezebbé teszi a feladatot az a körülmény, hogy a körülfutás ideje nem egész számú napokat vesz igénybe. Mikor a föld 365 napig futott pályáján, még nem érte el azt a pontot, melyet egy esztendő előtt elhagyott; mikor pedig 366 napig futott, már túlment rajta. Körülfutásának ideje egész pontosan számítva 365 nap, 5 óra, 48 perc és 47 másodperc.

Ennyiből áll pontosan egy esztendő. A naptári évet azonban nem lehet ennyiből állónak venni, mert az egész számú napokból kell hogy álljon, s a nap hosszúságn a földnek tengelye körül való megfordulásától van föl-

POLGÁR SÁNDOR
orvosi műszer- és kötszer gyárosnál
telep: Bpest, VII., Erzsébet-kürút 50.

legjutányosabban beszerelt k összes betegápolási tárgyak, kötszerek, fecskén ók, m. kir. arab. Polgár-féle sérkeötők, gummihüvelyek stb. stb. — Képes arjegyzéket ingyen és bérmentve küld az üzletvezetőség, csak megadando, mily tárgy szükegeltetik.

Ezen hirdetés
tekintése esetén
10% árkedven-
mény a Csendőrsé-
g Lapok olvasóinak.

tételezve. Mialatt e megfordulás egyszer végbe ment, újra kezdjük számlálni a napot, az ember, sőt az egész természet élete legszorosabb összefüggésben áll a nappal és az éjszaka visszatérével. Ha pedig a naptári esztendőt akkorának számítanánk, mint a minő az valósággal, a jövő év január 1-ének reggeli 5 óra 48 perc és 47 másodperczkor kezdhetnők csak az 1913-dik évet számítani, a következő évet már csak 11 óra 37 perczkor és úgy tovább. Beállana a nagy konfuzió.

A régi népek az így előállott nehézségeken nem igen tudtak segíteni. A legtöbb nép azt sem tudta meghatározni, hogy az esztendő 365 nappól áll. Csak úgy körülbelül találgattak, s észrevették, hogy valami 12-szer ujul meg évente a hold. Eszerint kezdtek tehát számítani az esztendőket, s megalkották a holdnapot, vagy hónapot. De ez természetesen nem felelt meg a valóságnak. 12 holdujulás körülbelül 355 napot vesz csak igénybe, s így az év rövidebb lett 10 nappal. Tíz esztendő alatt a különbség már száz napot tett ki, s a kevésbé pontos megfigyelőnek is észre kellett azt vennie. Egész hónapokat igtattak be a többiek közé, hogy a különbséget helyre üssék.

Voltak azonban oly népek is, melyek korán észrevették már, hogy az esztendő nem egészen 365 nappól áll. Hanem néhány óra is esik utána. Az órák számát $\frac{1}{4}$ -nek vették, s így az évet 365 és $\frac{1}{4}$ nappal számították. Az egyiptomiak voltak az elsők, a kik ezt a számítást hozták be a naptárba. A Nilus áradásának pontossága, mely évente ugyanazon napon állott be, különösen pedig csillagászati megfigyelések, a Kutya csillagzatnak fölkelése s a tavaszi éjnappegyenek beállta szerzett nekik e tekintetben bizonyosságot.

Időszámításukat eltanulták a görögök és a rómaiak, mindkét nép össze kívánta azt egyszerűt a maga addig birt naptárával, mely a hold megújulásához tartotta magát. Athénben már Solon úgy intézkedett volt (549-ben Kr. sz. e.), hogy minden 12 hónapból álló három esztendő után még egy szökő hónap is betoldatott, mely 30 nappól állott. A 61-ik Olympiád idejében Kleostratos úgy állapította meg a naptárt, hogy 8 esztendei ciklusokat kepezett, melyekben a 3-ik, 5-ik és 6-ik esztendő szökő hónapból állott, s így az esztendő átlagos hossza $365\frac{1}{4}$ nap, épen megfelelt az egyiptomi számításnak.

A rómaiak eleinte 10 hónapból állónak számították az esztendőt, csak Numa Pompilius idejében tértek a holdujulás szerint számított esztendőre, mely 355 nappól állott. A beálló zavarokat pedig úgy kerültk el, hogy minden két esztendőben a február hónap után egy 22 vagy 23 nappól álló szökőhónapot, az úgynevezett Mercedoniust igtatták be.

Mindez azonban nem segített a dolgon egészen, s még rosszabbá tette a helyzetet az a körülmény, hogy az állam legfőbb papjai, a Pontifex Maximusok nem igen értettek hozzá a beállott egyenetlenségeket helyreigazítani, mint a hogy az kötelességükben állott volna, sőt elkövetett hibáik által még jobban összezavarták az egészet. Julius Cæsar idejében, a ki egyszersmind a Pontifex Maximus hivatalát is viselte, már akkora volt a zavar, hogy senki sem tudott rajta eligazodni. A bíres alexandriai csillagászt, Sozigenest és Flavius Scribát kérte meg jótanácsért s azok közreműködése által igazította meg a naptárt a multa nézve is, a jövőre nézve is. A Róma építése utáni 708-ik esztendőben (Kr. sz. e. 46-ban) azt rendelte, hogy a naptárban 67 nappal előre ugorjanak, s a helyett, hogy január 1-ét irtak volna, márczius 8-át irtak. Ezen berendezés által az éjnappegyen ideje márczius 24-ikére esett. Hogy pedig az eféle hibák jövőben ne ismétlődhessenek, úgy rendelkezett Cæsar, hogy három esztendő 365 nappal számíttassék, a negyedik pedig 366 nappal. Miután az esztendő az akkori tudomány állítása szerint $365\frac{1}{4}$ nappól állott, ily módon azt hitték, örök időre ki lesznek zárva a hibák.

Az esztendő azonban nem áll $365\frac{1}{4}$ nappól hanem csak 365 nap, 5 óra, 48 perc és 47 másodperczből. A Julius-féle naptár tehát 11 perczcel bosszabbnak vette, mint a minő valósággal. Ez által akkora hiba származik, mely 129 esztendő alatt már egy egész napot tesz ki. És valósággal, midőn Kr. sz. u. a 325-ik évben összeült a nicäai zsinat, az éjnappegyenpont ideje már nem márczius 23-ikára, hanem 21-ikére esett. Az idők folyamán az eltérés egyre nagyobbodott. A XIII. és XIV-ik századokban mind többen sürgették, hogy a hibát meg kell javítani, IV. Sixtus pápa pedig 1474-ben meg is bizta Albertus Regiomontanus híres csillagászt, hogy a javítást megtegye, de a mely megbízásnak a bekövetkezett halála folytán eleget tenni nem tudott.

Ennek következtében ismét elhúzódott a dolog, miglen XIII. Gergely pápa 1582-ben a Kalábriából származó Aloysius Lilius csillagászt szólította fel a bajon segíteni. A naptár mai berendezését ez utóbbinak köszönhetjük. Azon időben már 10 egész nappal maradt el az éjnappegyenpont ideje márczius 21-ikétől. A pápa azt rendelte tehát a katolikus országokban, hogy 1582 október 5-ike helyett — most báromszáz esztendeje — október 15-ikét írjanak. Tíz nap ki lett törölve a naptárból. A dolog sokaknak szokatlan volt, mások azért nem birtak megbarátkozni vele, mert Rómából jött. A protestáns államok egyáltalában a régi számítás mellett maradtak. Németország csak 1700-ban fogadta el az újítást, Anglia 1752-ben, Svédország 1753-ban. Orosz-

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári kölcsönök visszatérítésére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el Intézetünkönél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadólevonásával). 2. Oly takarékbetét után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kóti, 5 $\frac{1}{2}$ % (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával).

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki Intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében. Jutányos kamattétel mellett. Utalványok, Intézetvények és clichek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

ország és a nem egyesült görög valláson levő népek nem fogadták el máig sem.

Hogy pedig az ily hibáktól megmenekedjek a naptár a jövőben, úgy rendelte, XIII. Gergely pápa, hogy minden négyszáz esztendő alatt három oly esztendő, mely máskülönben szökőév lenne, közönséges évnék vétessék. A bevett szabály az, hogy azok az esztendők a szökők, melyeknek évszáma 4-el elosztható. Így az 1872, 1876, 1880, 1884, stb. esztendők, mert e számok 1872, 1876, stb. eloszthatók 4-el, a nélkül, hogy maradék maradjon. Ily módon azonban a százás esztendők, mint 1600, 1700, 1800, 1900, 2000 szintén szökő esztendők lennének. Ezekre nézve az határozatott, hogy három közülök rendes, tehát 365 nappal bíró legyen. a negyedik pedig maradjon meg szökő évnék 366 nappal. Így aztán az 1600-ik év szökő év volt, az 1700, 1800-ik, 1900-ik is rendes, a 2000-ik ellenben ismét szökőévnék marad.

Még az így megjavított naptárban is marad fenn némi hiba, de az csak 3600 esztendő alatt tesz ki egy napot. Az 5200-ik esztendőben tehát megint meg fog kellenni igazítani a naptárt, de csak egyetlen egy nappal.

*

A mi földünk nem az egyedüli égitest, melynek kalendáriumát ily annyira össze-vissza zavarja az a körülmény, hogy az esztendő semminemű összefüggésben nem áll a saját tengelye körül való forgással. Sőt az egész naprendszeren belől valamennyi bolygónál hasonló tüneményt tapasztalunk.

Legközelebb áll még e tekintetben a mi földünk-höz a Vénus és a Mars, mint máskülönben is a földhöz leghasonlóbb égitestek. Az előbbi, vagyis a Vénus 224 nap, 16 óra, 49 percz és 8 másodpercz alatt teszi meg útját a nap körül. Azonban ezen égitestnek a napja valamivel rövidebb mint a miénk. A saját tengelye körül ugyanis annyi idő alatt fordul meg, a mennyi alatt a mi óránk mutatója 23 óra, 21 percz és 24 másodperczet halad. A Vénusbeliek napja 38 percz és 36 másodperczel rövidebb mint a miénk. Ilyen Vénusbeli nap 230 mulik el, a mellett még 17 óra, 26 percz és 34 másodpercz, mialatt elmulik ott egy esztendő. Az ő naptáruk tehát egy 230 napos esztendőtől áll, a mely után három szökő évnék kell egymásután következni, azután ismét két rendes évnék. Ha negyven esztendei ciklusokra osztjuk és ebből 11 esztendő 230 nappal számíttatik, 29 esztendő pedig 231 nappal, úgy a hiba, a melyet elkövetnek, csak 1 óra és 12 percz, s ezen feltétel mellett csak minden 800 esztendő alatt kell egy szökő esztendőt betoldaniok egy rendes helyett.

A Mars fölülötén egy napnak a hossza 24 óra 37 percz és 23 másodperczig tart, földi órákban kifejezve, tehát szinte majdnem annyi ideig mint a földön. Az esztendő hossza azonban már nevezetesen különbözik, a mennyiben az $668\frac{2}{3}$ Marsbeli napig tart. A naptárban ott egy 668 nappal álló esztendő után két 669 nappal álló esztendő következik. A mellett igen sajátosságosan vannak ott eloszolva az egyes évszakok, a mennyiben nem egyforma hosszuk. A tavasz 191 nappal áll, a nyár csak 181-ből, az őszi 149-ből s végül a tél csupán 147-ből. A szó szoros értelmében a kikelet és nyár világa az.

A hold naptára egyike a legérdekesebbeknek. Egy nap ott huszonhét-szer akkora, mint a földön, s két napfélkelte között nem kevesebb mint 27 nap, 7

óra, 43 percz és 11 másodpercz mulik el. Az éjszaka tehát körülbelöl két hétig tart, ugyanannyi ideig a nappal. Az esztendő azonban olyan hosszú, mint minálunk. babár az csak 12 vagy pedig 13 nappal áll. A holdbeliek naptára tehát — ha vannak egyáltalában holdlakok — váltakozva 15 vagy pedig 13 nappal álló esztendőköt tartalmaz, vagyis rendes és szökő éveket vegyest.

Nem kevésbé érdekes a Jupiter bolygó esztendeje. A nap ott sokkal rövidebb mint minálunk, összes tartama csak 9 óra 44 percz és 30 másodpercz

Ilyen hosszúságú napot azonban elég sokat, és pedig nem kevesebbet, mint 10,455-öt számítanak egy esztendőben. Mi nálunk a földön elmulik az alatt 11 év, 10 hónap és 17 nap, mialatt ott ez a több mint tízezer nappal álló esztendő. A nappalok és az éjszakák tehát ott rendkívül rövidek, ellenben az évek igen hosszúak. A nappal alig 5 óráig tart, alig kezdhetnek az emberek valamibe, már is reájuk alkonyul. Az éjjel nem kevésbé rövid. Az az idő, a mely napnyugtától napfölkeltig elmulik alig elegendő arra, hogy egy a mi fogalmaink szerinti piperkőcz levetkőzzék és felöltözzék, alvásra éppen nem marad neki ideje. Viszont az esztendők annál hosszabbak. Az egy esztendős csecsemő ott több mint tízezer napot élt s még a mi bosszabb napjaink szerint számítva is közel tizenkét esztendős. Mikor hat esztendős korát elérte s az iskolába kerül, nálunk már hetven esztendős agg lenne, mire amott elérte a nagykorúságot s talán nőülésre gondol, nálunk meghaladta volna a 280 esztendőt, s mikor mint hatvanéves ember bivatálnoki penziójába kerülhet, nálunk több mint hétésszáz esztendőre terjedő matbuzálemi kort ért volna el.

Különösek és csodálatosak lehetnek a más világoknak esztendői.

KÉPEINKHEZ.

Árvizek Magyarországon.

Megnehezült az idők járása felettünk. Egyik milliókra rugó károkat okozó elemi csapás a másik után éri az ország egyes részeit. Csak a közelmúltban emlékeztünk meg az ország keleti részén több vármegyét igen érzékenyen sújtott tornadó pusztításairól s még fel se ocsudott az óriási mérvben megkárosított lakosság az élete biztonságát is veszélyeztetett elemi csapás megfélemlítő hatása alól, máris ugyanezt a vidéket és a délvidéket is sújtó újabb katasztrófa ejtette őket a legnagyobb kétségbeesésbe.

A Maros-l'orda, Hunyad, Krassó-Szörény és Torontál vármegyékben pusztított árvíz ez, amely úgy a köz-mint a magánvagyonban okozott mérhetetlen károkat, sőt igen sok emberéletet is követelt áldozatul. Egész falukat döntött romba ez az árvíz, vasuti töltéseket, gátakat szakított el, megakasztván ekként hosszabb időre mindennemű közlekedést. Számos község teljesen víz alá merült s a rombadólt lakházak és egyéb mellék-épületek embereket és a különféle háziállatok ezreit temették romjaik alá; az innen megmenekült háziállatok ezreit és egyéb ingóságokat pedig a feltartóztatlanul rohanó szennyes áradat sodorta magával.

Itt megint, mint a multkori katasztrófánál is, derék csendőreinkre bártult az emberélet és a vagyonmentés nagy munkája. S a hatóságok és a sajtó egyöntetű elismeréséből, valamint a beérkezett tájékoztató jelentésekből következtetve, bátran állíthatjuk, hogy elsőek voltak ők és mindenütt emberül megállották helyüket a mentés életveszélyes munkájában s ezrek háláját érdemelték ki a vasemberek a saját életük és testiépességük kockáztatása melletti fáradhatatlan tevékenységükkel.

A képek, amelyeket a jelen számunkban bemutatunk, az arszeszely által sujtott egyes vidékekről s a mentés áldásos munkájáról való felvételek.

HIREK.

Adományozás. A létesítendő csendőrségi internátus alap javára újabb a következő adományok folytak be: Preidt Gábor főhadnagyszámvisztől 12 K, a kaassai csendőrkörlettől büntetőtörvénykönyvekért 104 korona és Kilyén őrsvezető ez. őrmestertől 10 korona, mely összegekkel az alap vagyona 27,321 korona 88 fillérre emelkedett.

A ciklon pusztítása. A május 13-án hazánk királybágonntuli részében pusztított ciklon Kolozs, Szolnok-Doboka és Maros-Torda vármegyék 52 községét döntötte romhalmazzá, mely alkalommal 12 egyén életét vesztette, 32 súlyos, 86 pedig könnyű sérülést szenvedett. Elpusztult 173 drh. szarvasmarha, nagyszáma juh, sertés és haziszárnya. Összedőlt vagy megrongálódott 61 középület, 3080 lakóháza és melléképület, közöttük a bálványosváraljai és szentmátői csendőrlaktanyák is, mintegy 3.258.951 korona kárértékben. A rettenő elemi csapás pusztításai által okozott károkat, a megállapítások nyomán, a következőkben részletezzük: Kolozs vármegyében: Fűzkat 6700 K, Mezőakna 266,770 K, Mezőerdek 190,650 K, Mezősolyom 25,260 K, Mezőbarátfalva 11,410 K, Mezőbanyicza 14,5,920 K, Kisfűlpös 465,760 K, Kozmatelke, 34,860 K, Tancs 31,360 K, Mezőharasztos 2600 K, Mezőszohol 3100 K, Oroszfája 23,080 K és Komlód 2440 K; továbbá Szolnok-Doboka vármegyében: Felsőkosály 490 K, Désorbó 100 K, Kismonostorszeg 1985 K, Bacea 180 K, Szentmargita 16,410 K, Bálványosváralja 828,050 K, Csabaujfalu 60,500 K, Alór 620 K, Kozárvár 7920 K, Magyarborzás 67,100 K, Ketel 45,690 K, Bód 8150 K, Vics 9940 K, Szentmáté 6248 K, Kékcsüfalu 4900 K, Bodón 1800 K, Aranyosmóricz 8100 K, Újós 1100 K, Kisalkossa 250 K, Blenkmező 17,510 K, Karulyfalva 400 K, Tordavilma 3236 K, Jávoros 6920 K és Ilondapatak 200 K; végül Maros-Torda vármegyében: Berecztelkén 738,370 K, Petelén 72,017 K, Magyarpéterlakán 68,105 K, Magyarfűlpösön 19,550 K, Abafaján 10,000 K, Marosteleken 4360 K, Nagyszederjencen 11,050 K, Vajdaszentiványban 9080 K, Ehedén 9260 K, Nyáradmagyaroson 1600 K, Jobbágytelkén 24,130 K, Mikebázán 49,000 K, Székelyhódoson 500 és Sóváradoson 8450 K kárt okozott egy pár pillanat alatt a pusztító vihar.

Értesítés. A május 23-iki utcai zavargások alkalmával kötelessége hű teljesítése közben hivatásának áldozatául esett Richter József lovasrendőr ravatalára a Budapesti állomásozó és összpontosított csendőrlégény-

ség is koszorút helyezett. Az adakozókat ezáltal értesítjük, hogy az egybegyűlt 43 K 18 fillérből 34 K 84 fillér a ravatalra helyezett koszorura fordított, a fennmaradó összeg pedig az elhunyt özvegyének leendő kézbesítés végett az államrendőrség főkapitányi hivatalának küldetett meg.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hol élünk legtovább. Ha azt vizsgáljuk, hogy melyek Európának ama részei, a hol legjobban fenyeget a korai halál, arra az eredményre jutunk, hogy e téren a legszélsőbb kelet és a legszélsőbb nyugat találkozik. Az állítólag oly szép Spanyolország fővárosában, Madridban és a régi orosz fővárosban, Moszkvában még ma is olyan betegségek dühöngenek, melyek Európa középső részein már évtizedek óta nagyon ritkán fordulnak elő. A himlő és az éh-tífusz tekintélyes áldozatot szed. A legutolsó nemzetközi statisztika szerint Moszkvában az 1909. év folyamán 312 ember halt meg himlőben és 226 éh-tífuszban. Moszkvában azonban még mind a két járvány elég enyhén lépett föl, ha a madridi adatokat tekintetbe vesszük. Madridban 797 ember halt meg himlőben és 597 éh-tífuszban, azaz, a népességi viszonyokat is tekintetbe véve, körülbelül hatszor annyi, mint Moszkvában. Úgy Moszkvában, mint Madridban, épen háromszor akkora a tüdőbetegek száma, mint Berlinben; míg ugyanis Berlinben 100,000 ember közül csak 351 ember halt el tüdővészben, addig Moszkvában 8445, Madridban 9146 körülbelül ugyanannyi, azaz 8137 Bukarestben, ezt követik a franciaországi nagyvárosok közül Páris, Lyon és Marseille, 6653, 6867 és 651 halálesettel. A legkisebb a tüdővész halálozás Zürichben és Hágában, a hol az arányszámok 2518 és 2193. A fertőző betegségek közül a diftéria, a kanyaró és a skarlát nagyon erősen szoktak föllépni; a halálozási arányszám itt a három betegségnél 678, 799 és 1018. A legnagyobb a tífusz-halálesetek száma Marseilleben: százezer emberre 1005, ezt követi Madrid 845 míg Berlinben a halálozási szám csak 43. A kolera nosztrasz 100,000 ember közül Moszkvában 500, Madridban, 2551, Berlinben 1081 és Edinburgban 36 embert ragad el.

A hangyákról. Brazília S.-Paulo nevű államában rendkívüli sok bajt okoznak az úgynevezett Sanda-hangyák. Ezek az állatok kiválóan érdekes lények s talán a legtökéletesebb hangyák a világon. Óriási, gyakran 100 méternél is hosszabb barlangokban (formigueiros) laknak, melyeknek egyes folyosóit utak és csatornák hálózata köti össze. Az ily nagy barlangokban élő, nem ritkán több milliónyi hangyatomeg valóságos állami életet él csaknem mesés szervezethen, melyről a szaktudósok igen sokat irnak. De a gazdák nem szeretik az ily hangyabolyokat, mert a földet összeturkálják s a növényeket annyira elpusztítják, hogy az általuk meglepett vidékeken csak oly növényeket lehet tenyésztetni, a melyeket nem szoktak megenni. Mivel ezek a hangyák látszólag érzéketlenek a legtöbb méreg iránt s e mellett agyonnyomni vagy robbanó anyaggal elpusztítani sem lehet őket másként, csak egyenként, nincs más mód, mint hogy földalatti folyosóikba időről-időre kén-savat bocsátanak be s azt belől robbantják szét, ez, továbbá a kén és arzenikum gáza sokat megöl, de nem mindet. Mivel pedig a hangyák igen szaporak, tény, hogy a braziliai gazda csak oly tehetetlen ezen apró állatokkal

szemben, mint a hogy az ausztráliai hiába küzd a tengeri nyulakkal.

Leányvásár Franciaországban. Franciaország egész lakosságában a bretagnei nép őrizte meg eddig legjobban az ősi hagyományokat és szokásokat. Ilyen a leányvásár is, a melyet minden esztendőben húsvét után tartanak meg Saint Jean du Doigt-ban. A nép így hívja: „chindec”, a mi voltaképen menyasszonyvásárt jelent. A kitűzött napon minden eladó leány odasereglik a városból és a környékről a leányvásárra. Kora hajnalban a templomban gyülekeznek. Az ünnepi istentisztelet után kivonulnak, aztán megkezdődik a vásár. A leányok oda állnak szép sorjában a templomajtó elé és a nagy piacra. A házasodni óhajtó fiatal legények a másik oldalon verődnek össze csoportokba és sunyi pillantással szemelik ki a leányok bokrétájából az óhajtott menyasszonyt. A leányok mind a régi breton viseletben vannak. Gyönyörű szép a vállkendőjük. Mint ez, ép úgy elmaradhatatlan még két dolog: az imádságos könyv és az — esernyő. Az újabb időben különösen ennek az esernyőnek van nevezetes szerepe a vásáron. Ha ugyanis egy fiatal legény rátalált a választottjára, a ki megfelel az ízlésének, akkor odalép hozzá, megszólítja és szépen megkéri. A leány nem felel neki, hanem ha ő is úgy akarja, szó nélkül átnyújtja neki az — esernyőjét. Ezzel aztán minden el van intézve. Persze ez nem megy olyan egyszerre, mert a leány pironkodik és huzódzik egy kicsit. A legény aztán, kezében az esernyővel, egy kicsit még vár, aztán a leány belekapaszkodik a völegénybe, a ki ősi szokás szerint meghívja eljegyzési lakomára. Így tűnnek el egymásután a párok s a kis város vendéglői már alkonyatkor megtelnek szerelmesekkel. Azok a leányok pedig, a kiknek nem akadt szerencsájük, szomorúan sétálnak haza estefelé. Otthon aztán nem ritkán szemrehányásban is van részük, a mi még jobban elbúsítja őket.

Leleményes állatvédők. A párisi állatvédők egyesülete pompás ötletet talált a bérkocsisok megszelídítésére, már abban az irányban, hogy a lovakkal barátságosabbá bánjanak. A „Caballos” szivarból minden nap sokat kiosztogatnak a párisi bérkocsisok között. A Caballos szivarokon vörös gyűrű van, a közepében egy gyűrűvel és ezzel a felirással: „Szerezd az állatot!” A szivar átlátszó papirosba van csomagolva és rajta ez a felírás: „Le a lovak szemellenzójével!” A szivarokat az ajándékozáson kívül igen olcsón árúsítják és az egyesület körlevélben tudatja a kocsisokkal, hogy a ki tíz Caballos-gyűrűt felmutat, az ingyen kap egy finom löfejes szivarszipkát. Minden polgár, ki szíven hordja

a konflislovak ügyét, vásárolhat ebből a szivarból és elajándékozhatja a kocsisnak, persze, a ki szereti magát, becses személyét is meglepheti ilyen szivarral. Azt remélik ettől az újítástól, hogy a lóhajtok csakhamar megértik, mit jelentenek a Caballosok és igyekezni fognak minél többet kiérdemelni belőle.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

1879. Nincs határidőhöz kötve.

Gábelj. 1. Nagyságos illetve méltóságos asszony. 2. Az illető tapintatától függ.

1000. 1. Hivatalosan csak a szolgálati út betartásával (orsz. parancsoktól kezdve) lehet a honvédelmi miniszter urhoz fordulni. Esméje — ha beérkezik — minden esetre tárgyalás alá vonatik s ha életrevaló s keresztülvihető, úgy az életképeket mi sem gátolja. Esméjét azonban — ha azt velünk közli — a Csendőrségi Lapok szerkesztősége is — az ezme tulajdonosát megillető érdemeknek fentartása mellett — értékesítheti. 2. Később fogunk válaszolni. 3. Nem állittatik fel.

Hosszuvölgy. 173 cm. testmagasságon alul nem veszik fel. Személyesen kell jelentkezni.

K. M. őrnester. Nyomdászok, könyvkereskedők, ha czimerhasználati engedélyük van, azokat csakis czim- és czégtábláikon, továbbá üzleti nyomtatványaikon használhatják. Nem hivatalos kiadványra a magyar czimert csak külön engedély alapján lehet rányomni. Szegycyárok, ha a magyar czimer használására javasoltak, azt csakis gyáraik és nagyraktáraik czim- és czégtábláin és nyomtatványain használhatják, de nem kimerési azleteik czégtábláin vagy nyomtatványain. Czégek, melyek valamire szabadalmat nyertek, a szabadalom alapján másoknak feljogosítva a czimer használására. Tilos a magyar czimer olynemű használata, hogy a magyar czimer a kétféjű sasnak szivpajzsát, vagy általában, hogy a kétféjű sas a magyar czimernek háttérét képezze, nemkülönben, hogy a magyar czimer fölé más, mint a magyar korona alkalmaztassék. Továbbá ha valaki csak a czimert magát készíti vagy árúsítja, vagy pedig ha a czimer csak pusztán ékítőmény valamely iparczikken, az nem tekinthető az 1882. évi XVIII. t.-ez-be utkozó kihágásnak, a magyar czimernek ilyen módon való használata is csak magyar származású árukon engedhető meg, míg nem honi származású árukon való használata az ipartörvény (1884: XVII.) 58. §-ába utkozó kihágást képez.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, bosznial csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbörből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. " " "

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntvénytár.

Vádolt kocsijával az országuton hajtott és az utána haladó sértett kocsija őt meg akarta előzni. Vádlott a megelőztetés megakadályozása végett lovait hol jobbra, hol balra fordította, hogy ekként az utána haladó kocsinak az útját elzárja, minek az volt a következménye, hogy amirlón sértett a jobbról tett sikertelen kísérlet után bal oldalon akart előre haladni, a két kocsi lovai összeütköztek, sértett kocsija az árokba borult; vádlottnak ez a cselekménye kimeríti a vétkes gondatlanság ismérveit. — Bűnös az apa is, ki kocsiját kellő felügyelet nélkül fiára, az akkor csak 12 éves és nyolcz hónapos vállottra bízta, mert az ilyen fiatalokú egyén nem rendelkezik sem a testi erőnek, sem a higgadtabb gondolkodásnak és körültekintésnek azon fokával, mely a közutakon való közlekedésnél az emberi testi épség veszélyeztetésének kikerülése érdekében mindenkitől, aki hajtással foglalkozik, méltán várható.

(Curia, 1911 okt. 4. 6611 1911. sz. a.)

Közigazgatási döntvénytár.

Husnak a határbelépő állomás kikerülésével történt becsempészése által elkövetett kihágás elbírálása a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

(Hatúisköri bíróság, 1911. évi 42. sz. határozata.)

Aki a tokaji borvidék területén kívül feladott bort engedély nélkül a tokaji borvidék zárt területére beviszi, tekintet nélkül a bor származására és termelési helyére: kihágást követ el.

(A belügyminiszter 1911. évi 609. számú határozata.)

Aki állatok itatására szolgáló vályuba kámfort hint, a Kbtk. 105. §-a alapján nem büntethető.

(Belügyminiszter 1910. évi 6332. sz. határozata.)

Az üregi nyul tiltott időbeni vadászása kihágást nem képez.

(A m. kir. belügyminiszter 1911. évi 1475. sz. határozata.)

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Áthelyeztetett:

1912 június 1-ével:

Klisch József törzsörmester, a III. számú csendőrkerülettől, a VII. számú csendőrkerülethez Brassóba; beosztatik a pótszárnyhoz.

Várakozási illetékkal szabadságoltatott:

Nagy István János, m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelenleg szolgálatképtelen» 1912. évi június hó 1-től számítandó egy év tartamára.

Választott lakhely: Torda.

Nyugállományba helyezettek:

1912 június 1-ével:

Benedek Fülöp, m. kir. VII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint «rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Kézdiszentkereszt.

Kovács János I., m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Gölniczbánya.

Fischer Jakab várakozási illetékkal szabadságolt IV. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Kassa.

Schuster Márton, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Szováta.

Katonai szolgálati jel:

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:
Potrok József csendőr, 1912 május 29-én.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Figyelem! Örjáratilapok beszerzése 1912 június hó 10-ig.

Honvédelmi miniszter ur öngyméltósága által 5242912. sz. a. rendszeresített újfajta sapkák, nemkülönbén az összes felszerelési cikkek, nyári szürke és fehér ezernakeztyűk raktárunkon a legjutányosabb árban kaphatók.

**Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyarkir.
csendőrségi hiva-
talan nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.**

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Szétszakított papiros összeillesztése.

A H. Gross-féle „Archivus”-ból magyarra átdolgozta *.*

Talált papirdarabkák különösen bűnügyekben sokszor bírnak döntő fontossággal.

Ily papirdarabkák értékesítése azonban annak, ki ezzel még nem foglalkozott, nem könnyű feladat.

Ha nem tanuljuk meg előre a módját, hogy talált papirdarabok összeillesztésénél mely eljárás mellett jutunk leghamarább célhoz, nem tudunk majd adott esetben az új feladatban eligazodni s azt vagy egyáltalán nem, vagy csak nagy idővesztéssel oldhatjuk meg.

Ily — könnyen felmerülhető — kérdések megoldásával tehát előre kell foglalkoznunk, hogy szerzett ismereteinket és tapasztalatainkat komoly esetben kellően értékesíthessük.

Az ebbeli ismeretek a legezélszerűbben úgy sajátíthatók el, ha minden csendőr az alkalmilag — séta közben — talált papirdarabkákat gondosan összegyűjti s iparkodik tartalmukat kifürkészni.

Ha ezt az alábbi tanácsok szerint egyszer megteszi, úgy a nyomozás ezen ágában már nem laikus, hanem értékes elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik, melyek komoly esetben sikerre vezethetnek.

Talált papirdarabkák összeszedésénél alapelv, hogy minden darabkát föl kell venni még akkor is, ha az látszólag nem is tartozik a többihez. Később azután ki fog derülni, hogy egy csak fejszónálva felemelt papirdarab talán egy boríték üres hátsó része, vagy hogy az éppen odatűzött nap kiszivta az illető íráshoz tartozó papirfoszlány színét vagy megállapíthatjuk, hogy eső mosta s alig felismerhető, sártól, földtől bemocskolt papirdarabkával van dolgunk, melyet azonban úgy mint a többi, a készülő mozaikba beilleszthetünk.

Papirfoszlányok felemelésénél legezélszerűbben használhatjuk a csipeszt vagy ennek hiányában egy fiatal, vékony, zöld, körülbelül 15 cm. hosszú ágat, melyet hajtszerűen összehajtunk, úgy hogy a két vége egymáshoz rugalmas legyen.

Ily módszerrel a foszlányokat könnyen, megsérülésük valamint behajlásuk elkerülésével emelhetjük fel s tehetjük dobozba, vagy papirzacskóba. Aki papirfoszlányok felemelésében járattan, a darabkákat ujjaival fogja felemelni s így egyiket-utásikat — hogy azt jól meg-

foghassa — össze fogja hajtani. A darabkák összeillesztésénél az illető azután nem tudja, hogy az összehajtott darabkát, melynek behajtása, törése sehová sem illik, hová is helyezze el? Ezenkívül még azért sem tanácsos a papirdarabkákat ujjainkkal megfognunk, mert önkénytelenül is hátrahagyjuk ujjaink lenyomatát, mi a későbbi nyomozást könnyen érthető okokból rügnehezíti, sőt azt tévutakra is vezetheti.

Szétszakított papiros összeszedésénél ügyelemmel kell lennünk arra is, hogy az előző napokon nem-e volt igen szeles időjárás? Igenlő esetben természetesen sokkal nagyobb területet kell átkutatnunk, mint akkor, ha a kérdéses napokon szélcsend volt. Az átkutatandó terület nagysága természetesen igen változó s a papirdarabkákkal behintett terület fekvése, sima vagy göröngyös volta s a szél vagy szélesend szerint hol kisebb hol nagyobbra tehető. Erdőben az átkutatandó terület kisebb lesz, mint mezőn vagy egy domb tetején. Széltől védett helyen (fák, nagyobb kövek, deszkakerítések mögött, nagyobb lyukakban stb.) sokszor mindjárt több, a szél által összehordott darabkákat fogunk találni. Ha esett az eső s ha azon hely közelében, melyen a legtöbb darabkát találtuk, vizmosás vagy árok húzódik, úgy egy jó darabot kell a vízfolyás irányában is kutatnunk, mert valószínű, hogy a víz néhány papirdarabot magával sodort; az esetleg a közelben levő esatornában is gyakran fogunk ezen okból papirdarabkákat találni.

Ha a föld, melyen papirdarabkákat találtunk falevelekkel van borítva (erdőben, fasorokban), úgy a fent fekvő darabkák összeszedése után, a leveleket bottal jól forgassuk meg, mert a levelek között esetleg fekvő papirfoszlányok csak így kerülnek felszínre.

A talált darabkákat a legezélszerűbben egy dobozban helyezhetjük el. Ha ilyen nem lenne kéznél, úgy azok egy könyv lapjai között, egy papirzacskóban, borítékban vagy régső esetben egyik kiürített zsebtünkben is elhelyezhetők. Ezen utóbbi elhelyezési módnak azonban az a hátránya, hogy egyes papirdarabkákon igen könnyen hajlások, törések keletkeznek és otthon azután azt hisszük, hogy ezen hajlások és törések már eredetileg megvoltak, mi a darabkák összeállításánál igen zuvartlag és késleltetőleg hat.

Hazaérve, először a földtől piszkos és nedves darab-

Első magyar vill. oróre berend. hangsz. r-gyár **STOWASSER JÁNOS** osás-ári és királyi udvari szállító, honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabaddalmazott Rákóczi tárogató-feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár; Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák orósepusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Argyazék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb b vonós és fuvó hangszerek gyára.** 6

kákat megszáritjuk s azután egy finom ecsettel leseperjük róluk a megszáradt sarat, hogy a papiros lehetőleg tiszta, az írás pedig olvasható legyen.

A tiszta és olvasható papirdarabkákat terítsük egy asztalon annyira szét, hogy két darabka ne kerüljön egymásra, s azután megkezdhetjük az anyag rendezését.

Talán már a darabkák összeszedésénél feltűnt, hogy különböző színű papír szakítottatott széjjel, pl. a boríték és a levélpapír. Ily esetben először az anyagot színek szerint, két vagy több csoportra osztjuk, aszerint, hogy hányféle papírral van dolgunk.

Először azokat a darabkákat keressük ki s rakjuk egymásra, melyeknek egy a színük (pl. egy kék boríték részeit). Azután azokat, melyek egyforma nyomás vagy egyforma írás alapján egymáshoz tartoznak (pl. gépirás, kézírás, litografált, nyomtatott). Ezzel az egész, sokszor igen terjedelmes anyag kisebb alcsoportokra osztódik, melyekkel könnyebben bánhatunk el, mint az eredetileg igen nagy papírhalmazzal.

Ha ily, egymáshoz tartozó papirdarabkákból álló csoportok fekszenek előttünk, hozzáfoghatunk már az *összeállítás*hoz is. E célra két tiszta egyforma nagyságú üveglapot szerzünk s az egyiket letesszük az asztalra. A papirdarabkák összeállításánál legezészerűbb, ha munkánkat a *legkisebb* papircsoportnál kezdjük. Ezzel leghamarább készülünk el a feladat egy része már mögöttünk fekszik s egyttal — ami a legfontosabb — alapot s könnyítést nyerünk a többi csoportbeli darabkák összeállításához és értékesítéséhez is. Találtunk neveket, olvastunk címeket s helységneveket, a mi a további munkát lényegesen megkönnyíti. Ha egy szétszakított boríték is van előttünk, úgy először azt állítsuk össze. Az eljárás ezzel igen könnyű s mégis sokban elősegíti munkánkat. Itt a következőkre ügyeljünk: mindenki tudja, hogyan lesz egy boríték címelve: a bélyeg rendszeren a jobb felső sarokban ragad, a bal alsó sarok ellenben rendszeren üres. Jobbra lent találjuk a rendeltetési helyet a közelebbi adatokkal (kerület, utca, házszám stb.), a boríték közepén a címzett nevét olvashatjuk, míg a bal felső sarok tájékán a megezőlítés diszeleg (tekintetes, nagyságos stb.). Ha papirdarabkák összeállításánál ezeket figyelembe vesszük, úgy a boríték egész címzése hamarosan együtt lesz.

Ezek után áttérhetünk a nagyobb csoportok összeállításához. A papirdarabkákat azért célszerű üveglapra tenni, mert az üveglap megfordítása által — miután megelőzőleg a másik üveglapot rátettük az összeállított részre — mindjárt a papír másik oldalát is olvashatjuk. Ha nem használunk üveglapokat, úgy a darabkákat egyenkint meg kell fordítani s átrakni, ami igen fárasztó és időrabló munka.

Ha a borítékot már összeállítottuk, úgy minden egyes még rendezetlen csoportot ismét négy alcsoportba osztjuk. Először összekeressük mindazon darabkákat, melyek

nek *egy* éles szélük van; azután azokat, melyeknek *két* éles szélük (ezek a sarkok), azután azokat, melyeknek *éles* szélük nincs (ezek a középből valók) s végül az *összehajlitott*, törött darabkákat.

Papirdarabkáknak gyors és eredményes összeállításánál ezt a módszert kell használnunk, mert éppen csak ez az egy célravezető út létezik.

Ha az alcsoportokat így rendeztük, most már azon darabkákat keressük össze, melyek nagyobb írás, a keltezés vagy üres voltuknál fogva feltűnőbbek. A rendszeren valamivel nagyobb betűkkel irt felírás képezi az összeállítandó levél kezdetét. Tudjuk, hogy a levél szövege nem kezdődik mindjárt balra fent s rendszeren nincs is mind a négy oldal tele írva, miért is azokat a darabkákat keressük össze, melyeknek csak egyik oldalán találunk írást.

Miután az eleinte terjedelmes anyagot ily alcsoportokba osztottuk, megkezdhetjük végre a darabkáknak összetartozásuk szerint való rendezését. Azon célból, hogy megkapjuk a levél alakját és nagyságát, előveszszük azt a négy papirdarabot, melynek két éles széle van s elhelyezzük őket végpontokként körülbelül egy arasznyi távolságra egymástól az üveglapon. Ezután az éles behajtással, töréssel jelzett darabkákat összetartozásuk szerint elhelyezzük a tábla közepén olyképen, hogy a hajlás, törés fölfelé álljon. Ennek megtörténte után előveszszük az egy éles széllel ellátott darabkákat, melyek összeállításuk szerint egymás mellé rakva a már előbb összeállított részszelet együtt a levél keretét képezik.

A legtöbb levélpapíron vízjegy vagy egyéb szabályos rajz látható; ezek az összeállítást igen megkönnyítik, tehát figyelembe veendő. Ha a vázolt eljárás mellett a levél keretét és középvonalát megkaptuk, már nem ütközhetik lényegesebb nehézségbe, hogy próbálgatás által a többi darabkát a már meglévőkhöz illesztjük s így végre a levelet olvashatóan összeállítsuk. Azok a behajlitott darabkák, melyek dacára a hajlásnak egészen tele vannak írva (ellentétben a középvonalal képező darabkákhöz, melyeken az írás a hajlástól — töréstől — bizonyos egyforma távolságban áll), azon, a középvonalhoz merőleges részekhez tartoznak, melyeken a papír a célból, hogy a borítékba tehető legyen, összehajtatott. Ha rendezés közben több, szöveg szerint egymáshoz tartozó darabkára akadunk, úgy azokat tartsuk mindjárt együtt, nehogy újból kelljen őket összekeresni.

A rendezve egymás mellé fektetett darabkák nem maradnak meg egy sikkban s így nehezen olvashatók, tanácsos tehát, hogy a kiböngészett szövegrészt egy papírra külön feljegyezzük.

Ha a papirdarabkák rendezését befejeztük, a szöveget elolvastuk s feljegyeztük, úgy az összerakott darabkákra tegyük rá a másik üveglapot, fordítsuk az egészet meg s ekkor olvashatjuk a papír másik oldalára irt szöve-

Ha fáj a feje ⁷ ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 percz alatt a legmarkacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Kispesten**. Orvosok által ajánlva. Három dobozál ingy. postai szállítással.

1. Károlyi Mihály és József grófok. — 2. Tisza István munkapárti képviselőkkel az Országházhoz érkezik. — 3. Csendőrök felvonulása. — 4. Molnár apát.
A parlamenti viharok napjaiból.

get is, melyet szintén feljegyezzünk. Ha a szöveg olvasása közben hibásan elhelyezett darabkákra akadunk, úgy azokat tegyük helyükre, minek megtörténte után a darabkákat másolópapírra, másolóvászonra vagy üvegre ragasztjuk.

Legajánlatosabb az üveg, mert a papír és a vászon is el nem kerülhető ráncokat képez, melyek az olvasást igen megnehezítik.

A legideálisabb ragasztószer a desztillált víz, mert teljesen átlátszó, kémiailag tiszta s bárki által beszerezhető. Az egyenkint ily vízbe mártott papírdarabkákról a víz először lecsepegtetendő, a darabkák szélükkel megfelelően egymás alá tolva, az üvegtáblán elhelyezve, a másikkal letakarandók. A napokig is eltartó száradás után az üveglapok széle légmentesen leragasztandó (papírstráfokkal).

Tintával teleirt papírdarabkákat persze nem lehet vízbe mártani, ilyeneknél az úgynevezett cellitlakk az egyetlen használható ragasztószer.

Ha üveglapok hiányában kénytelenek vagyunk másolópapírt vagy másolóvásznat használni, úgy a darabkák összeragasztására finom s átlátszó ragasztógummi is alkalmazható, sőt — szükségből — ragasztógummival bekent, s teljesen átlátszó, minden papírkereskedésben szakadozott könyvek kijavítására kapható s rendszeren tekercsre csavart papírt is alkalmazhatunk. A darabkák összeragasztásánál ügyeljünk arra is, hogy a papírdarabkákat nedvesítsük meg azon sorrendben, melyben leragasztásra kerülnek és szélükkel jól toljuk őket egymás alá, nehogy erek képződjenek. Erre különösen fényképek összeragasztásánál kell nagyon ügyelnünk, melyek darabjait lehetőleg mindig üvegtáblák közé rakjuk. A fényképek hátlapján levő felirat a képpel egyetemben lényegesen meg fogja könnyíteni, hogy a legkisebb darabkát is mindjárt kellő helyre illeszthessük.

Ha egyes papírdarabkák hiányoznának, úgy azon lehetőséggel is kell számolnunk, hogy a közönség által látogatottabb utakon azokat eserleg egy játszó gyermek vagy egy utcaseprő magával vitte, elhordta vagy megsemmisítette. A kérdéses helyen alkalmazott utcaseprőt tehát erre vonatkozólag kérdezzük ki, talán megtaláljuk nála vagy az általa összeszepert szemétkben a hiányzó darabokat s így mentjük meg a még menthetőt. Ha a hiányzó darabkát játszó gyermekek hordták szét, úgy már nehezebben jutunk eredményhez, ami azonban a környék gondos és ismételt átkutatása által talán mégis sikerülhet, mert a gyermekek az értéktelen darabkákat hamarosan eldobják, ha t. i. azok az újdonság varázsát elveszítették, vagy ha az anya a papírdarabot a gyermek kezében észrevette. Ha mindennek dacára mégis hiányozna egy papírdarab, úgy a hiányzó részt legalább pótolja az átlátszó üveg, másolópapír stb.

Mint már említettett, igen fontos lehet annak a megállapítása, hogy milyen időjárás volt azon a napon,

melyen a papírdarabkák alkalmasint eldobattak. Városokban mindenki megkaphatja erre vonatkozólag a szükséges felvilágosítást a meteorologiai figyelő állomásnál. Vidéken már nehezebben szerezhettük meg az időjárásra vonatkozó adatokat és ha az alább körülírt kérdezősködést mellőzzük — egyáltalán nem fogunk eredményt elérni.

Ha tehát összeállítandó papírdarabkákat találunk, úgy azok egy aránylag kis területen feküdhetnek vagy szétborítva őket a szél, lehet hogy eső is mosta őket vagy a nap kiszivta színüket stb. Ha a papírdarabkákat pl. egy kis területen együtt találjuk s ha kinézésük szerint már néhány nap óta fekszenek a szabadban, arra következtethetünk, hogy a kérdéses napon s azóta is szélesend volt. Ilyformán az akkori időjárásra vonatkozólag is biztos adatokat nyerhetünk, melyek a további nyomozásnál sokszor hasznosíthatók.

Ha vidéki embereknél (parasztoknál) tudakozódunk az annak idején volt időjárás iránt, mindég több egyént kérdezzünk ki, mert azok egyike bizonyára végzett a kérdéses időben fontos vagy szükséges munkát (állatellátás, tetőjavítás, szántás, vetés, aratás stb.), mely az időjárással többnyire összefüggésben lévén, megmarad a paraszt ember emlékezetében.

Ha szétszakított papiros összeállításánál betartjuk az itt adott utmutatást, úgy papírdarabkákból álló bármily nagy halmazzal is megbirkózhatunk és — amennyire egyáltalán lehetséges — kedvező eredményt is fogunk elérni.

Az első pillanatra játékszernek látszik eldobott papírdarabokkal vesződni, pedig gyakran az így összeállított levélben mulik egy-egy szenzációs nyomozás eredménye.

A nagydob, mint bűnsegéd.

Irta: Máthé Miklós törzsörörmester.

Csinnadratta: bum, hum! . . . szól a sváb fuvós zenekar fáradhatatlanul. Mintha sohse akarna vége szakadni a jókedvnek, úgy rendelik a nótát egyik vendég a másik után. Hogy az egyik nótá megtépázottabban és agyongyötörtetben kerül ki a közönséghez hasonlóan már jól berugott zenekar előárlásából, mint a másik, azzal nem igen törődik senki. A fő az, hogy mindenki jól érezze magát. Mert hát bucsú van Budakeszin, még pedig háromnapos bucsú!

Miszl József uram, mint tapasztalt vendéglős, számítván a sok vendégre, még a söntést is az udvaron ütötte fel, hogy a sok kiszolgáló pinczért még az ajtón való ki- s bejárás se akadályozza. Nagy kiterjedésű udvarában 7-800 főnyi vendég fogyasztja a különféle szeszitalokat s még nem is készülődnek hazafelé, pedig már közeledik az éjféli.

A sok pinczér löt, fut, alig győzik a folytonos rendelést végezni, hordani a sok italt. Ami a nyári melegben — augusztus 9-én vagyunk — érthető is. A söntés körül három csapos is forgolódik Miszl József uram is ott áll neki gyürközve köztük, de ő csak a pénzt szeli,

BUTOR

keszpeánért v. részletezésre legjutányosabb aron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KORUT 8. SZ.
 13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

A parlamentviharok napjaiból. — 1. István Gyula. — 2. A kizárt képviselők. — 3. Csendőrök az országház lépcsőjén. 5. Utcái őrzőjének.

másra nem ér rá. Szeme és szája azonban mindenüvé oda ér. Összead, kivon, oszt, szoroz egyszerre, rakiabál az ácsorgó, kifaradt pinczerekre, siettetí a csaposokat, miközben kövér kezei ügyszólván könyökig vujkálnak, turkálnak a sötés fiókjabeli penzgarnadaban.

Néha, néha, mikor pillanatra szünetel a nagy forgalom, összeszedi Misl uram a fiók egyik részében feleszámmal összegyűlt aranyakat és nagyobb bankókat. Beszalad velök a bata megetti házba. S ha a szoba felső végén ilyenkor pár pillanatra felvillanó s akaratlanul is arulkodó gyertyavilágnak hinni lehet, a szobánál foglalatoskodik Misl uram, oda gyűjti, oda hordja be a sok pénzt.

Legalább a zenekari nagydobot kezelő polgártárs így gondolkozott. Neki pedig bizvást elbilitjük ezt, mert ismerős a benti viszonyokkal. És, mintha a felügyelet is az ő gondja volna, azt is ráér megfigyelni, hogy Misl uram az est folyamán már negyedszer járt ben a szobában, pedig még 11 óra sincs.

A pénzzel, még pedig a sok pénzzel való ilyen gazdálkodást látva, egy cseppet se csodálkozhatunk, hogy felébredi a pénzvágy a nagydobosban. Ő ugyan beesületes ember, nem is tudja a módját, hogy miként lehetne könnyűszerrel hozzájutni a már behordott nagyobb összeghez. Sőt talán ha tudná, se tenné meg. Mert — szerinte — lopni bűn.

Azt azonban nem állhatja meg, hogy meg ne kívánja s erről a kívánságról ne ejtsen egy-két szót ismerősei előtt. Valamivel csak kell nekik kedveskedni a tányerózásakor. S ő beszélt is. Még pedig a Dudik Jánosnak és a Horváth Ferencznek, akik az asznapi hábjáték mellett befolyt s korszósörökre váltott haszon felett osztokdtkak az egyik közeli asztalnál. Részletetvén e jobban a régi ismeretseg okából hozzájuk buzódó Kiraly Jánost is.

Jeles kompánia. — A fővárosból ki van tiltva mind a három. Legalább 1905-ben, mikor az alább ismertetni szándékolt eset történt, ki volt tiltva mind. Azóta pedig aligha javultak meg a visszafogadásra.

A nagydobos polgártárs jól tudta ezt. Sőt azt is tudta, hogy Dudikot a bucsu előtti napok egyikén is bevitték a csendörök, mert valami nagy tolongásban véletlenül a más zsebebe nyult s a pénztárczát kiemelte. De szerencséjére, a bucsu napjára már szabadlábra helyezte a bíróság.

Hogy a három jó madár mit felelt a nagydobos polgártársnak a vendéglős pénzéről való értekezésére, az beigazolatlan maradt később még a bíróság előtt is. De, hogy előbbiek a beszélgetés után csakhamar távoztak az udvarról, az bizonyos. Valamint azt se tagadta senki, hogy az ezután következő zenezámúnak nem akart vége szakadni majd éjfélig. Mert, ha a vezető felbolygatta is, csak egy „hogy volt?” kellett, a nagydobos mindjárt belevágott s kénytelen-kelletlen követték a fuvós tagok is.

A nagydobos azzal igazolta ezt a nagyon hosszúvá vált zenezámót később a bíróság előtt, hogy éjfél felé így dukál az, így nem zavarják az éjfélt falatozásokor a zenekart. Ellenben Dudik és társai szerint, egy gyanus zaj túllármázására volt szükséges a folytonos dobolás, amire nézve már előzetesen megállapodtak. S tény, hogy a nagydobos ez utóbbi zenezámban oly kitartóan s oly elementáris erővel verte, döngötte műszerét, mintha hatyudala lett volna ez utóbbi zenegyveleg.

Mig ez a bosszadalmas zenezám tartott, a jó figyelő észrevehette volna, hogy az asztaltól az iment eltávozott Horváth Ferencz hosszabb ideig kitartóan a ház belső, hátsó sarkán áll. A vendégek ugyan jártak-keltek ott, mert ott volt a vízelve is a ház végénél. Így azután mindenki azt hihette, hogy az a falaki azért áll hátrább a házsarkánál, folyton a rubájit oldozkodva, köztököde, hogy nem férévén be a folyton telve levő illemhelyre, ott végezte illetve akarja végezni szükségét. És nem is tűnt fel senkinek, pedig, miut később megállapított, Horváth majdnem egy óra hossziglan állott ott.

Végre mégis otthagya örmelyét és eltávozott. S esodálatosképen csakbamar befejeződött a véget érni nem akaró zenezám is. Ekkor már hiába voltak elégedetlenek, hiába „hogy volt”-oztak, leült a nagydobos polgártárs s keresztbe rakván lábait, akkorát ásított, minttha elnyelni akarná döngő műszerét.

Ekkorára már újból meggyűlt az arany és a bankó Misl uram fiókjában. S felhasználva a kedvező pillanatot, összeszedett belőlök egy marékra valót és megelégtlen mosolyogva indult befelé a házba. Minek láttára a nagydobos polgártárs, minttha a többiek vice-lódésén örülne, kárörvendő sunyitással nagyot röhögött.

De mi történhetett bent a szobában? Misl uram ide-oda szaladgált a gyertyával. Majd bamarosán magából kikelve megjelent az ajtóban s öklével fenyegetözve, tört magyarsággal, majd ékes sváb nyelven tele torokkal orditozva, tolvajt, rablót kiabálva, szidja, átkozza az ilyen, olyan jöttment gazembereket.

— Mi történt, mi a baj? — szalad hozzá a felesége, majd a szokatlan neszre felriadt vendég-sereg is és kérdezik, faggutják a folyton kiromkodó vendéglöst, de alig tudják annyira elballgattatni, hogy magához térve, elmondhassa a haragja okát. Vegre is lecsendesül és a dültől rekedt hangon felvilágosítja az érdeklődöket, hogy rablók törtek be a házba, ellopták minden pénzét, koldussá tették egész életére.

A szörnyüködés moraja hangzott fel mindenfelől a ballatlan gonoszságra. S a befentesebbek betolultak Misl uram után a szobába, mások az ablakra rohantak, hogy meggyözödjenek az eléggé el nem itélhető merényletről. Egy csoport pedig, midőn hire szaladt, hogy hátul kiástak a bázat, a ház bába mögé tódul s lármázva, vitatkozva mutogatják, magyarázzák egymásnak a faltövévén tátongó folytonossághiányt és azt a vashegyű sátozkaró darabot, amely mint „corpus delicti” szerényen meghuzódik a falból kiszedett téglák mellett.

Benn a szobában ezalatt Misl uram mutogatja bizalmasának, hogy a kibuzva tahilt szublattiókban hol állott a sok ropogós bankó és a drága arany. De eltűnt mind, csak a földön hever nebány darab arany s pár darab aprópénz, amiről következtethető, hogy a tettes nagyon siethetett s kapkodása közben hullatbatta el a szoba padlójára.

Eközben valakinek eszébe jutott, hogy hiszen csendörök is vannak a községben, jó lenne őket rögtön értesíteni, hadd fogják el a gazokat azon melegében. Misl uram szinte megkönnyebbülve hallja e szöveget s ki is tuszkolja mindjárt a részvéthöl méltatlankodókat és szalad a közeli lakományába panaszt tenni s csakugy takalomra mindjárt meg is nevezi a tettest egy községbeli közismert betörő személyében, aki, szerinte, egész este tökrészséget szimulálva, ott botorkált a sötés körül egyik asztaltól a másikhoz és bizonyosan láthatta is,

Merkur kerekpárok

legújabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jótállás mellett. Csekély havi részletfizetésre.

— Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —

Csendőrségi alkalmazottak kerekpárból 20 kor., alkatrészekből és gummiból 20% arányban részesülnek.

Arányzókat ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

kerekpár és varrógép

nagyraktár **SZEGED.**

hogy ő többször egy-egy jó summa pénzt vitt be a szobába. Később pedig, úgy 11 óra körül észrevétlenül eltűnt az atkozott.

Dezső Demeter ez őrmester három esendőrével rögtön a helyszínére sietett és amennyire lampavilágnál lehetett, a helyszíni szemlét megtartotta.

A falkibontás szakértő kére mutatott. Semmi felesleges munka. Egy darabon a vakolat levakarva s a téglák szépen egymásután kiszedve és hátrarakva. A falon éppen olyan nagyságu lyuk, amelyen egy karsutestű ember kényelmesen ki- s bebújhatott. A kiszedett téglák mellett egy sátrakaró darabja, melynek vashogyű vége szolgált a falkibontásra.

Benn a szobában a padlón néhány darab arany- és aprópénz azon módon szétszórva, amint azt káros találta és banyta. Ugyancsak azon módon a szublat fiókja is, kihuzva s abból a sarkából, abonnan káros szerint a papírpénzt ellopták, egy pár sörszámla is hiányzott. Ezeket vagy véletlenségből markolta fel a tettes a rárakott papírpénzzel vagy az aranypénzeket esomagolta bele. Gyufát vagy gyertyát gyújtania nem igen lehetett szükség, a tettesnek, mert az udvari lámpák fényétől szűrődött be az ablakokon annyi világosság, amennyinél tapogatus mellett a pénzt felfedezhette.

A vendéglős állítása szerint körülbelül 2000 koronát vihettek el aranyban és papírpénzben.

A helyszíni szemle után a betöréssel gyanúsított közártalmú lakására ment a járőr. A látvány, amely már az udvaron eléjük tarult, meggyőzte őket, hogy a gyanu alaptalan. Ott feküdt a gyanúsított a ház előtt holt részegen, ahogy hazaérkezve ott felbukott. Hozzátartozói még nem is vették észre hazaérkezését. Nem volt nála egyetlen fillér se. S részegségénél fogva oly melyen ahudt, hogy fel se tudták költeni.

A járőr ennél fogva két részre válva, a főváros felé vezető két útvonalra ment figyelő állásra, abban a reményben, hogy a valószínűleg fővárosi tetteseket, ha még azután mennének bazafelé, meglepheti.

Igyekeztek sikertelen volt. Az erdőn át vezető út mellett figyelő járőr azonban portyázás közben megtalálta az elvitt sörszámlákat, ami arra mutatott, hogy a tettesek csakugyan arra mentek el, tehát vagy a fővárosba vagy a környékére valók lehetnek.

Reggelre mind a két járőr visszatért a helyszínére s újabb helyszíni szemlét tartottak. Az udvar előtt elterülő térségen, ahol a bucsubeli mézeskalácsosok s más árusok sátrai állottak, már minden kereskedő a sátrában volt. Ott méltatlankodott az eltört sátrakaró tulajdonosa is. Gyanúsítani nem lehetett, igazolta alibi-jét kétségtelenül.

A sátrak közt kutatva, kérdezősködve, feltűnt Dezső

őrmester előtt egy, a közeli árokba hefordított ócska asztal. Tulajdonosa után érdeklődve megtudta, hogy előző napon Dudik János és Horváth Ferencz bábjátékosok használták, de még aznap nem láttak egyiket se közülök.

Mint már említém, Dudik Jánost a bucsu előtt pár nappal fogta el a budakeszi-i esendőrség zsebtolvajlás miatt és tényvázlat mellett adták át a bíróságnak. Emmelfogva tudták, hogy nevezett rendes foglalkozására nézve közműves és készítő születesű. Horváth Ferenczről pedig a községbíráknál tudták meg, ahol a bábjátékosok annak idején engedélyt váltottak, hogy Váczra való és hogy mind a ketten Erzsébetfalván laknak.

Miután nevezettek még reggeli nyolcz orakor se jelentkeztek az asztaluknál, de különösen a fal szakértői kibontásából következtetve, mindjárt ellenük fordult a gyanu s ez okból a születési helyekre illetékes őrsökhöz és a fővárosi rendőrséghez elküldött távirati értesítések után Dezső őrmester esendőréivel Erzsébetfalvára ment, hogy ha nevezettek már otthon vannak, elfoglassa őket.

Erzsébetfalván bizalmasan utánok pubatolva kiderült, hogy még nem jöttek haza s nem is találtak rájuk az ottani koresmákban és bordélyházban sem. Mégis abban a reményben, hogy éjjelre csak bazajúnnek, ott maradt a járőr és az ottani esendőrség segítségével egész éjjel a koresmákat, a bordélyházakat és nevezettek lakását figyelték. De eredménytelenül.

Reggel, már éppen bazaindulni készültek, hogy más irányban vezessék be a nyomozást utauok, mikor megérkezett az érsekújvári rendőrkapitányság távirata, amelyben az őrsnél az iránt érdeklődött, hogy a csavargás és gyanu magavisélet miatt előző napon ott elfogott Dudik és Horváth csakugyan állandó lakosok-e Erzsébetfalván s van-e rendes foglalkozásuk.

Természetesen azonnal értesíteték a kapitányságot a nevezettek ellen femforgó gyanuról s a járőrnek oda-indulásáról és Dezső őrmester két esendőrével el is utazott.

A két gyanúsított nem igazodt semmit. Beismerték a betörést mindjárt. S mint előadták, a nagydobos beszédéből tudták meg, hogy káros behordogatja és hova teszi el a sok pénzt. S ugyancsak a nagydobos biztatta őket a betörésre, igérvén, hogy megfelelő reszeltetés fejében majd ő addig készíti a bandát a játszásra, míg a cselekményt végrehajthatják, s hogy a falkibontás zaja árulójok ne legyen. A nagydobbal még nagyobb zajt csinál. A betörésben részes volt még harnaclik társuk is, a nagytapolesányi illetőségű Kirily János, de ez Érsekújváron elvált tőlök és hazament. A falat ez és Dudik bontották ki, Dudik ment be a penzért. Horváth pedig az egész idő alatt őt állott. A jól sikerült betörés mellett

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körút 12.

☰ Telefon 153-44. szám. ☰

Alaptőke 1.000,000 korona.

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskéré. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötéssel mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5,2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával).

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattal mellett. Utalványok, intézmények és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

szerzett 2000 koronával azután, anélkül, hogy a nagydobosra csak számítottak volna is, az erdőn keresztül a főváros felé siettek s másnap elegáns ruhákat, gyűrűket, zsebórákat és forgópisztolyt vásárolva a fővárosban, elutaztak Érsekújvárra, hogy majd ott egy jót mulatnak, a következő napon pedig felrándulnak Bécsbe. Ebben azonban elfogatásuk meggátolta őket.

Elfogatásukkor még 770 K készpénz volt náluk s a pár száz korona értékű ékszer és a forgópisztoly.

Király Jánosnak sikerült elverni az öt illető részt, mert a legszorgosabb nyomozás és körözés mellett so volt előkeríthető. Végre is öt hónap múlva önként jelentkezett a kir. ügyészségnél.

Azóta már letöltötték a másfél-, harmadfél-, illetve negyedféleves büntetést, amelyet a zeneszó mellett végrehajtott betörésért kaptak. De mivel még ez is alig lehetett rájuk javító hatással, nem ajánlható eléggé a főváros környékbeli őrsöknek, hogy eme többször büntetett és a fővárosból is kitiltott közártalmú egyéneket, akár együttesen, akár egyenként találják is, fokozott figyelemmel kísérjék.

KÉPEINKHEZ

A parlamenti viharok napjaiból.

Rendőrség, csendőrség és katonaság mindenfelé. Egyes helyeken csoportokban készültségben állva, más helyeken kettős csendőri járőrrel megerősített rendőrőrszenek s négy-hat főnyi katonai őrzőárkok portyázva tűnnek fel Budapest terein és utcáin.

A rendőri előzetes óvintézkedések képe ez s arra irányul, hogy a mostani mozgalmas napokban a parlamenti viharok által fanatizált lakosságnak a multkoriboz hasonló rombolásra, pusztításra irányuló esetleges kitérését már eleve megakadályozzassák.

Rendkívül terhes ez a naponta 16 óráig tartó szolgálat, de a főváros személy- és vagyonbiztonsága kétségtelenül megköveteli ezt, az ostromállapothoz hasonló helyzetet. Mert itt, ahol közel egy millió ember él aránylag kis területen, minden pillanatban kész a csoportosulás s csak egy-két izgató szó kell, a semmivel sem törődő s a zavarosban halászni szerető kétes ekzisztenciák máris készen lennének a köz- és magánvagyon rombolására, sőt fanatizált elragadtatásukban, mint az, a multkor is megtörtént, még az emberélet kioltását is riadnának vissza.

Igy azonban a kirendelt fegyveres karhatalom már nagy tömegénél s mindenütt és minden pillanatban való jelenléténél fogva is olyan nyomást gyakorol az izgatott kedélyekre, sőt — mondhatni — félelmet kelt az ilyenekhez nem szokott fővárosi lakosságban, hogy teljesen ki van zárva egy újabb zavargásnak még a lehetősége is.

Mindezekből azonban nem kell azt hinni, hogy a fővárosi lakosság ellenszenvvel viseltetnék az itt szokatlan csendőri karhatalom iránt. Ellenkezőleg, mindenütt a legnagyobb jóakarattal és őszinte rokonszenv nyilvánításával fogadják a napbaránított vidéki csendőrlegénységet, biztos zálogát látván bennök a közrend és biztonság zavartalan fenntartásának. S különösen, hogy semmi hatalmi tulkapást és jogtalan erőszakot nem tapasztalnak a főváros lakossága előtt ilyenek híresztelt bajtársainkról, szinte hiányozni fognak majd, ha a

karhatalmi tevékenység beszüntetése után eltűnnek a főváros utcáiról és tereiről.

HIREK.

Kegyelet. A kötelesség hű teljesítése közben, 1910. évi szeptember hó 6-án, Vitalis Imre által agyonlőtt Váradi József őrsvezető emlékét — a VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság kezdeményezésére — a bajtársi kegyelet az ellunytnak a német-szentpéteri temetőben nyugvó porai fölött a közel jövőben emelendő díszes sírkövel örökíti meg. A kegyeletnek így módon való lerovását a bajtársak adakozása tette lehetővé, ami által oly tekintélyes összeg gyűlt egybe, hogy abból a gyűjtést kezdeményező VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság a síremlék költségeinek fedezésén kívül még egy emlékoszlopot is ohajtott emelni a becsület mezején elesett bajtársnak. E szép eszme megvalósításáról azonban egyelőre le kellett mondani, mert az emlékoszlop felállításához szükséges 1 nm. terület hetedik társtulajdonosa, Kenyeres Pál azt a kegyeletet célra sem az alispáni hivatal, sem a kerületi parancsnokság többszöri megkeresésére, még vétel útján sem volt hajlandó átengedni. A sírkő fogja tehát hirdetni, mi pedig őrizni, elesett bajtársunk emlékét.

Vizbefult csendőr. Pakk János csendőr és Szabó József gyalogosból állott barsei őrsbeli járőr, június 11-én portyázás közben a krizniczai komphoz ért, hol Pakk csendőr egy kerékpár hajtó rendszerű csónakot talált, amelylyel kiváncsiságból a Dráva közepéig ment, a hol egyensúlyt veszítve, az öt méter mély vízben elmerült. A parton állott és uszni nem tudó Szabó gyalogos a révész 15 éves fiával csónakon az elmerült csendőr segítségére siettek ugyan, de mint hogy az többé felszínre nem vetődött, megmenthető sem volt. A hullát fél óra múlva két vasuti ör szigonynyal keresve találta meg.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kétes értékű főnyeremény. Szmolenszk orosz városkában évenként helyi sorsjátékokat rendez a hatóság, a melynek főnyereménye egy leány 5000 rubel hozománynyal. Mint az orosz lapokban olvassuk, a különös sorsjátékok az idén is rendezték és már elkeltek mind az ötezer sorsjegy, a melyeknek darabonként egy rubel az árak. A sorsjátékrendező bizottság a napokban összeült és kiválasztotta azt a leányt, a kit főnyereményül oda fognak itélni. Nyolcz napon keresztül most a leánynak fogadnia kell az összes sorsjegytulajdonosokat, a kiknek ehhez a látogatásboz joguk van. Azután következik a huzás és a nyerő feleségül kapja a leányt. A leánynak azonban joga van a vőlegényt elutasítani és ebben az esetben az ötezer rubelt meg kell felelni. Eddig azonban még sohasem volt erre eset.

Mit kellene enni nyáron. A mint a melegebb nyári napok ránk köszöntenek, azonnal meg kell a téli időszakhoz mért rubázatunkat változtatni. A pamut harisnya, vastagabb ruba a szekrényhe körül s úgy öltözködünk, a hogy a melegebb időjárás megkívánja. A háziasszony ugyanolyan ételrend szerint főz, mint annak előtte, de más tekintetben sem igen illeszkedünk az egészséges meleg időhöz. Pedig okvetlenül változtatnunk kell életrendünkön és különösen táplálkozásun-

POLGÁR SÁNDOR
orvosai műszer- és kőtszer gyárosnál
telepe: Bpest, VII., Erzsébet-körút 50.

legutányosabban beszere het k őrszes betegápolási tárgyak, kőtszerok, focsken, ók, m, kir, szab. Polgár-féle sérvkötők, gummihártyák stb. stb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve amid az űrlatvezetésig, csak megadandó, mily tárgy szükségeltetik.

Ezen hirdetés
tekintetében
10% árkedvez-
mény a Csendőri
Lapok olvasáinak.

kon, ha azt nem akarjuk, hogy rövidesen emésztési zavar kinezzen bennünket. Nyáron inkább főzelékkel táplálkozunk s a húsról, zsiradékról lassan-lassan szokjunk le. Hús nélkül, a ki hozzá szokott, igaz, nem lehet meg, de arra kell törekednünk, hogy könnyű fajtájú húst együnk. Igen jó nyári ételrendet közölt a minap egy angol orvos tanár egy londoni lapban. Megjegyzi, hogy honfitársai közül igen sokan követik már tanácsát s ezáltal megtartják rugékonyságukat és egészségüket. Az orvos-professzor tanácsa szerint reggel egy csésze teát igyunk kevés citrommal. Ebbe kevés barna kenyér, tojás, méz és cukrozott gyümölcs elég. Az ebédig terjedő időben igyunk egy pohár olyan tejet, melynek zsirtartalmát kivonták, mert ez táplálja a testet, a nélkül hogy bizalmná. Utána almát, banánt és darabka kenyeret fogyasztunk. Ebédre gyümölcs- vagy tejlevest együnk, de ez a tej szintén zsirtalan legyen. A húst csak üdítő mellékétel gyanánt együk és annál több tojást, kompótot és főzeléket. A saláta különösen ajánlatos, de olaj nélkül, mert ez egészségtelen. Estére már nagyobb adag húst ehetünk, de az az ember, a ki a fenti étrendet megtartja, nem is igen vágyakozik rá. A diéta hasznos következményei hamar mutatkoznak. Nem érezzük a nyár rekkenő melegét, sem a velejáró nagy bágyadtságot. Alkoholt azonban semmi szín alatt ne igyunk, mert az alkohol tönkreteszi mindazt a jó hatást, a mit a diétával elértünk. Az ülő foglalkozással nyárára föl kell hagynunk: menjünk ki a szabadba és mozogjunk minél többet.

A most közölt étrend igen észszerűnek látszik, van azonban vele fogyatéka. Az, hogy csak vagyonos ember élhet vele. Helyes a gazdag embereket is okos életmódra szoktatni, jó volna azonban olyan étrendet is kieszelni, a mit a szegényebb ember erszénye is megbir.

Egy kilakoltatott falu. Svédországban a legsúlyosabb kérdések egyike a földbirtok ügye. Rengeteg sok az olyan nemes, a kinek olyan terjedelmű földbirtoka van, akár egy kisebb német herczegség vagy akár valami szegényebb magyar magnás dominiuma. Svédországban ezentúl a részvénytársaságok is szívesen vásárolják tömegével a földet. Ilyen körülmények között igen gyakori, hogy egész falvak magánbirtokon állanak. Hogy azután milyen visszás helyzetek járnak ennek a nyomában, azt egy mostanában történt esemény is igazolja. Az ország nyugati tengerpartján fekszik Mölb halászfalu, a mely, mint fürdőhely nevezetes. Az egész területnek Gyllenetierna báró a tulajdonosa, a kitől a halászok bérlik a földet, a melyen kunyhóik állanak. A szerződés április végén lejárt és a báró kijelentette, hogy

a bérletet csupán akkor hajlandó megújítani, ha az eddigi bérösszeg nyolczvanszorosát fizetik. A falucskában idáig nyolczvanegy halászes család lakott, ezek természetesen kénytelenek lesznek tovavándorolni, mert a hallatlan béremelést lehetetlen, hogy megfizessék. A nemes bárónak egyébként éppen az a vágya, mert a halászkunyhók helyére fürdőtelepet akar építeni.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel helyeget ne küldjenek.

100. Maroshévíz rendőrségének egyenruházata nincs is jóváhagyva. A belügyminiszter urhoz kell felterje. Szini a kozségi képviselőtestület által szerkesztett szabályrendeletet a rendőrség szervezéséről. A belügyminiszter úr • szabályrendeletet az egyenruha szempontjából való megbírálás végett a honvédelmi miniszter urhoz teszi át, aki megjegyzéseit és kifogásait megteszi. Csakis a honvédelmi miniszter úr teljes hozzájárulásával, belügyminiszterileg jóváhagyott szabályrendeletben rendszeresített egyenruha viselhető. Az egyenruha felülbírálásánál elv, hogy a fegyveres erő tagjai számára rendszeresített ruházati és fegyverzeti czikkől teljesen eltérő czikkeket szabad csak viselni. Természetes, hogy minden esendőr egyénnek jogában áll. sőt kötelessége, hogy előjáró parancsnokságának valamely rendőrségnek vagy testületnek az egyenruha viselésében általa velt visszadéleiről jelentést tegyen.

1848. 1. Igen. 2. és 3. kérdései érthetetlenek, világosabban adju fel a kérdést, ha világos választ akar. 4. Nem. 5. Bizonytalan. 6. Igen, de hogy mikor — azt nem tudjuk. Sorsjegyei nem nyertek.

D. F. esendőr. 1. Altsztnak tekintetik. 2. Később fogunk választolni. 3. A szinór nélküli zubbony már viselhető.

55. Ha betegségét, illetőleg sérülését boigazolhatólag szolgáltatásból kifolyólag szerzte — igen.

P. Gy. őrmester. Ha „vezénylés” volt, akkor órátöbblet címén természetesen nem jár ki semmi a gazdálkodásból, ellenben ha „rendes szolgálat” volt, úgy az órátöbblet után járó összeg kiirandó. Előbbi esetben azonban „napki betét” visszatérítése címén, minden távol töltött napra eső betét kiirandó.

T. J. I. Nézetünk szerint jogos, a szerv. ut. 11. §. 4. pontja alapján. II. Jogos lehet, de a szállító eszköz kényszer útján nem foglalható le. III. A szerv. ut. 11. §. 3. pontja értelmében jogosnak látszik.

Többletnek. Az új rendfokozati jelek megállapításával kapcsolatos s még függő kérdések rendezése folyamatban van.

Szandai. 2000 kor.

Polgár. A megállapodástól függ.

Cs. 3. 1. Az orsók kozgazdálkodására vonatkozó határozványok világosan intézkednek. Egyebet mi sem mondhatunk. 2. Fel lesznek szólítva. Több nyelv ismerete kívánatos.

K. Gy. 1000. Sorsjegyei nem nyertek.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közbnszadserog szerződ szállítól

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbörből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. " " "

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Athelyezettnek:

1912 július 1-ével:

tordai Sándor László, VI. számú csendőrkerületbeli őrnagy, másodtörzstiszt, kiküldönített törzstiszti minőségben a II. számú csendőrkerülethez: Panesovára;

Buday Gyula, VII. számú csendőrkerületbeli őrnagy, másodtörzstiszt, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerület törzséhez: Debreczenbe;

Nemethy Ferencz, VIII. számú csendőrkerületbeli őrnagy, másodtörzstiszt, kiküldönített törzstiszti minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Nagyszabembe;

Reschner György, I. számú csendőrkerületbeli százados, kolozsvári szárnyparancsnok, a kiküldönített törzstiszt teendővel való végleges megbízatás mellett a VII. számú csendőrkerületbe: Marosvásárhelyre;

Burján Endre, II. számú csendőrkerületbeli százados, orsovai szárnyparancsnok, a másodtörzstiszti teendővel való végleges megbízatása mellett a VI. számú csendőrkerület törzséhez: Székesfehérvárra;

felsőágyathi Körtvélyossy Árpád, a nagyváradi csendőrtovábbképző és altiszti iskolánál tanárként alkalmazott VI. számú csendőrkerületbeli százados, pótszárnyparancsnoki minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez: Debreczenbe;

Imreh Ferencz, IV. számú csendőrkerületbeli százados, beregszászi szárnyparancsnok, a másod- és kiküldönített törzstiszti teendővel való ideiglenes megbízatás mellett a VII. sz. csendőrkerület törzséhez: Brassóba;

polyáni Boldizsár András, IV. számú csendőrkerületbeli százados, perjesi szárnyparancsnok, pótszárnyparancsnoki minőségben a II. számú csendőrkerülethez: Szegedre;

Török Kálmán, VIII. számú csendőrkerületbeli százados, belényesi szárnyparancsnok, hasonló minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Rimaszombatba;

Sebesta Ottokár, I. számú csendőrkerületbeli százados, dési szárnyparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületben: Kolozsvárra;

lemlényi Sigmond Lázár, VIII. számú csendőrkerületbeli százados, debreczeni szárnyparancsnok, pótszárnyparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Brassóba;

Ádamosy Béla, II. számú csendőrkerületbeli százados, pótszárnyparancsnok, szárnyparancsnoki minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez: Nagykárolyba;

Krausz Antal, IV. számú csendőrkerületbeli százados, lőcsői szárnyparancsnok, segéd-tiszti minőségben az I. számú csendőrkerület törzséhez: Kolozsvárra;

Wachsmann Vilmos, VIII. számú csendőrkerületbeli százados, nagykárolyi szárnyparancsnok, hasonló minőségben a VII. számú csendőrkerületbe: Nagyszabembe;

Szőke Béla, a nagyváradi csendőrtovábbképző és altiszti iskolánál tanárként alkalmazott VII. sz. csendőrkerületbeli százados, a kiküldönített törzstiszt segéd-tiszte gyanánt a II. számú csendőrkerülethez: Pancsovára;

etédi Simon Balázs, a fenti iskolánál hasonló alkal-

m zásban volt I. számú csendőrkerületbeli százados, szárnyparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Sepsiszentgyörgyre;

Soltész Sándor, II. számú csendőrkerületbeli százados, lugosi szárnyparancsnok, hasonló minőségben a IV. sz. csendőrkerülethez: Lőcsőre;

Kenedi Nándor, VI. számú csendőrkerületbeli százados, pécsi szakaszparancsnok, szárnyparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Marosvásárhelyre;

Fonyó Jenő, VI. számú csendőrkerületbeli százados, soproni szakaszparancsnok, szárnyparancsnoki minőségben a II. számú csendőrkerülethez: Karánsebesre;

muzsaji és vittnyédi Vittnyédy József, a nagyváradi csendőrtovábbképző és altiszti iskolánál tanárként alkalmazott VIII. számú csendőrkerületbeli százados, segéd-tiszti minőségben a VI. számú csendőrkerület törzséhez: Székesfehérvárra;

Mántó József, VI. számú csendőrkerületbeli százados, kaposvári szakaszparancsnok, szárnyparancsnoki minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Beregszászra;

Kovács Ödön, VII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a brassói szárny ideiglenes parancsnoka, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez: Orsovára;

Stenszky Lajos, III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, szabacskai szakaszparancsnok, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben az V. számú csendőrkerülethez: Ipolyvárra;

Lénert József, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, beszterezébányai szakaszparancsnok, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben az I. számú csendőrkerülethez: Dése;

Soltész Imre, a nagyváradi csendőrtovábbképző és altiszti iskolánál tanárként alkalmazott V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Perjesre;

Schönherr Károly, I. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, tordai szakaszparancsnok, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez: Belényesre;

Zselyonka József, III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, szolnoki szakaszparancsnok, segéd-tiszti minőségben a VII. számú csendőrkerület törzséhez: Brassóba;

Pifut Oszkár, I. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, zilahi szakaszparancsnok, ideiglenes szárnyparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Petróénybe;

Mészáros Iván, III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, kistujászi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerülethez: Debreczenbe;

Nádpataky Ágoston főhadnagy, a VI. számú csendőrkerület segéd-tiszte, ezen kerület törzsétől szakaszparancsnoki minőségben ugyanazon csendőrkerületnél: Magyaróvárra;

Porgách Elemér, II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, makói szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VIII. számú csendőrkerületbe: Nagykárolyba;

Szűtsy Imre, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, oktató-tiszt, szakaszparancsnoki minőségben a VI. számú csendőrkerülethez: Sopronba;

deési báró Diószeghy Tibor, VIII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, orosházai szakaszparancsnok, hasonló minőségben a III. számú csendőrkerülethez: Kistujászlásra;

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, lúr, stb. míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** külön költségtérítés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő.

Sólyom Antal, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, alsókubini szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Szászsebesre;

kétegyházi Kirileszku Gyula, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, komáromi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Petrosénybe;

Kosztka Ágoston, IV. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, késmárki szakaszparancsnok, hasonló minőségben a III. számú csendőrkerülethez: Szolnokra;

Barényi Ferencz, II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, oraviczabányai szakaszparancsnok, oktatótiszti minőségben az V. számú csendőrkerülethez: Pozsonyba;

Valló József, VIII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, oktatótiszti, szakaszparancsnoki minőségben a III. számú csendőrkerülethez: Szabadkára;

Pongrácz Aladár, IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, ungvári szakaszparancsnok, hasonló minőségben az I. számú csendőrkerülethez: Zilahra;

Tóth Kálmán András, I. számú csendőrkerületbeli hadnagy, székelyudvarhelyi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú csendőrkerülethez: Kaposvárra;

Barcsay Árpád, I. számú csendőrkerületbeli hadnagy, kolozsvári szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületnél: Tordára;

Mallár Béla, VI. számú csendőrkerületbeli hadnagy, mohácsi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Csikszeredára;

Erdélyi Rikárd, II. számú csendőrkerületbeli hadnagy, fehértemplomi szakaszparancsnok, hasonló minőségben, ugyanazon csendőrkerületnél: Makóra;

Földvárszky Pál, VI. számú csendőrkerületbeli hadnagy, keszthelyi szakaszparancsnok, hasonló minőségben az V. számú csendőrkerülethez: Zsolnára;

Hausenblasz Oszkár, VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, brádi szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületnél: Brassóba;

szamosfalvi Panajott Sándor, VI. számú csendőrkerületbeli hadnagy, magyaróvári szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületnél: Pécsre;

Vincze Albert, VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, kézdivásárhelyi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú csendőrkerülethez: Mohácsra;

patakfalvi Ferenczy Sándor, VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, brassói szakaszparancsnok, hasonló minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Ungvárra;

Malesevich Miklós, VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, hátszegi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez: Lugosra;

Filla Ernő, VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, naszói szakaszparancsnok, hasonló minőségben az V. számú csendőrkerülethez: Besztercebányára;

Martin Imre, VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy, csikszeredai szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. számú csendőrkerülethez: Buziásfürdőre;

kossuthi és udvardi Kossuth Kálmán, V. sz. csendőrkerületbeli hadnagy, miavai szakaszparancsnok, hasonló minőségben a III. számú csendőrkerülethez: Ujvidékre;

Preyer László, V. számú csendőrkerületbeli hadnagy, zsolnai szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VI. számú csendőrkerülethez: Keszthelyre;

Zöld Aladár, VI. számú csendőrkerületbeli zászlós, a tamási szakasz ideiglenes parancsnoka, ezen teendők alóli felmentés mellett: a VII. számú csendőrkerülethez;

Gergely Endre, I. számú csendőrkerületbeli zászlós, a bánffyhungyadi szakasz ideiglenes parancsnoka, ezen teendők alóli felmentés mellett: a II. számú csendőrkerülethez;

Szekeres Dezső, VIII. számú csendőrkerületbeli zászlós, a kisjenői szakasz ideiglenes parancsnoka, hasonló minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Brádra; bertelendi és vindornyalaki Hertelendy Ignác, VII. számú csendőrkerületbeli zászlós, a szászsebesi szakasz ideiglenes parancsnoka, hasonló minőségben a VI. sz. csendőrkerülethez: Tamásiba;

Csederla Rezső, VII. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben az V. számú csendőrkerülethez: Alsókubinba;

Szudárovich Béla, VI. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Zernestre;

Kriston György, I. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a IV. számú csendőrkerülethez: Szikszóra;

Szabados Kálmán, VIII. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a III. számú csendőrkerülethez: Mourra;

Uhlig László, III. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VI. számú csendőrkerülethez: Sárvárra;

Cseresznyés Aladár, V. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben az I. sz. csendőrkerülethez: Bánffyhungyadra;

Csűrös Gyula, VII. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben az V. számú csendőrkerülethez: Miavára;

Wagner Béla, III. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben az V. számú csendőrkerülethez: Lévára;

Issó Jenő, I. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a IV. sz. csendőrkerülethez: Késmárkra;

Dezső Sándor, IV. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Naszódra;

Balogh András, I. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Hátszegre;

Azudt István, IV. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VI. számú csendőrkerülethez: Szigetvárra;

Gross Rozső, II. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Gyergyótölgyesre;

Sándor József, III. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben a VII. számú csendőrkerülethez: Kézdivásárhelyre;

verebélyi Marso Pál, III. számú csendőrkerületbeli zászlós, ideiglenes szakaszparancsnoki minőségben az V. számú csendőrkerülethez: Komáromba;

Preidt Gábor, III. és Orbán István, V. számú csendőrkerületbeli főhadnagy-számvivők, kerületeiknél létszám felett való vezetés mellett, a m. kir. belügyminisztérium V—b (csendőrségi) osztályának állományába;

Végh Kálmán, III. számú csendőrkerületbeli számvivőtiszthelyettes, másodszámvivőtiszti minőségben a VII. számú csendőrkerület törzséhez: Brassóba.

Kineveztetnek:

1912 július 1-ével:

Borhy Sándor, VIII. számú csendőrkerületbeli százados, debreczeni pótszárnyparancsnok, ugyanazon kerület debreczeni szárnyának parancsnokává;

Csikszentsimoni Endes Antal, VII. számú csendőrkerületbeli százados, nagyszabonyi szárnyparancsnok, ezen kerület Nagyszabonyba kikülönített törzstisztjének segéd tisztjévé;

Ziegler Emil, VII. számú csendőrkerületbeli százados, marosvásárhelyi szárnyparancsnok, ezen kerület Marosvásárhelyre kikülönített törzstisztjének segéd tisztjévé;

Genes Arnold, VII. számú csendőrkerületbeli százados, brassói pótszárnyparancsnok, ugyanazon kerület brassói szárnyának parancsnokává;

Goreczky Vilmos, III. számú csendőrkerületbeli százados, oktatótiszt, ugyanazon csendőrkerület első segéd tisztjévé;

Herkély Gyula, VIII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, debreczeni szakaszparancsnok, ugyanazon csendőrkerület segéd tisztjévé;

Nemesszeghy Nemesszeghy László főhadnagy, a III. számú csendőrkerület első segéd tisztje, ugyanazon csendőrkerület oktatótisztjévé;

Lóza Jenő főhadnagy, az I. számú csendőrkerület segéd tisztje, ezen kerület kolozsvári szakaszának parancsnokává;

Kneusel-Herdliczka Arnold főhadnagy, a VIII. számú csendőrkerület segéd tisztje, ezen kerület oktatótisztjévé.

Megbízottnak:

1912 július 1-ével:

Rusz János II. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, lugosi szakaszparancsnok, ugyanazon csendőrkerület lugosi szárnyának ideiglenes vezetésével;

Hazai Elemér, VIII. számú csendőrkerületbeli zászlós, ugyanazon csendőrkerület orosbázai szakaszának ideiglenes vezetésével;

Demetrovics Dezső, VIII. számú csendőrkerületbeli zászlós, ugyanazon csendőrkerület kisjenői szakaszának ideiglenes vezetésével;

Tóth Gyula, II. számú csendőrkerületbeli zászlós, ugyanazon csendőrkerület oravicabányai szakaszának ideiglenes vezetésével;

Reschner Győző, VII. számú csendőrkerületbeli zászlós, az I. számú csendőrkerület székelyudvarhelyi szakaszának ideiglenes vezetésével;

dr. Hilbert Gyula VI. sz. csendőrkerületbeli zászlós,

ugyanazon csendőrkerület pápai szakaszának ideiglenes vezetésével;

Hell Miksa, II. számú csendőrkerületbeli zászlós, ugyanazon csendőrkerület fehértemplomi szakaszának ideiglenes vezetésével;

Gábor Péter, VIII. számú csendőrkerületbeli zászlós, ugyanazon csendőrkerület borosjenői szakaszának ideiglenes vezetésével.

Tartósan vezényeltetik.

1912 július 1-ével:

Harsányi Barna, VII. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a brassói kikülönített törzstiszt mellé a segéd tiszt teendő ellátására.

Okiratilag megdicsértetett:

A m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Szabó József őrsvezető cz. őrmester, Bokor József és Nagy Zsigmond csendőr cz. őrmesterek, Halmágyi Tamás, Dukát József, Végh Sándor, Fülöp Antal, Deleán Mózes és Jánosi Mihály csendőrök, Csikvármegyében 1910. évben folytatott két rendbeli igen széleskörű és Romániára is kiterjedő nagyszabású pénzhamisítás igen jól szervezett 13 tagból álló tetteinek nehez körülmények között, fáradságot nem ismerő buzgalommal, szakértelemmel és leleményességgel eszközölt kiderítése és elfogásánál való bathatos, odaadó és buzgó közreműködéséért.

Előléptettek:

1912 június 1-ével:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Mayer János és Hegedüs István;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Csernyicska Ferencz, Koó József és Kulcsár József; továbbá

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Paál András és Kiss János II.; és végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Koczka Kálmán őrsvezető cz. őrmesterek, őrmesterekké; továbbá

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Tóth Lajos III., Beller Mihály, Biró Sándor, Szabó József és Varajti Antal; továbbá

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Pongrácz Áron; és végül

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Krivarics József csendőr cz. őrmesterek, őrsvezető cz. őrmesterekké.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Figyelem! Örjáratilapok beszerzése 1912 június hó 10-ig.

Honvédelmi miniszter ur önmagyméltósága által 5242.912. sz. a. rendszeresített újfajta sapkák, nemkülönben az összes felszerelési cikkek, nyári szürke és fehér ezernakeztyűk raktárunkon a legjutányosabb árban kaphatók.

**Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir.
csendőrségi hiva-
taltos nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.**

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Mit kell tudni a csendőrnek a bűnvádi perrendtartásból?

Irta: dr. Kármán Elemér erzsébetfalvai kir. járásbíró.

1. Bevezetés.

1. Mi a bűnvádi perrendtartás?

A bűnvádi perrendtartás azoknak a törvényes szabályoknak az egybefoglalása, amelyek szerint a büntettek, vétségek és kibágások elkövetői ellen a hatóságok és azok közegei eljárnak. Csakis az ebben foglalt szabályok szerint lehet és szabad valakit gyanuba fogni, cselekményét kinyomozni, annak alapján öt elítélni és a reá kiszabott büntetést végrehajtani.

A bűnvádi perrendtartás az 1896:XXXIII. t.-cikkben foglaltatik. A «perrendtartás» nevet azért használjuk, mert a büntető eljárás a jogászok felfogása szerint a perhez hasonlít, amelyben a vádló oly szerepet játszik, mint a felperes, a vádlott, mint az alperes; ennek a pernek a rendjét határozza meg a «bűnvádi perrendtartás».

Ebben a perben a csendőrség a per előkészítését végzi: a vádló felperes részére gyűjti az adatokat. Természetes tehát, hogy a bűnvádi perrendtartás a csendőrség működését is szabályozza.

A bűnvádi perrendtartást röviden B. P.-nak írjuk.

2. Mi a B. P. és a csendőrségi szolgálati utasítás viszonya egymáshoz?

A B. P. a bűnvádi eljárás egész rendjét szabályozza, tehát az eljárásnak azt a részét is, amelyet a csendőrség teljesít, az előkészítést, a nyomozást is.

Ugyanerről szól azonban a csendőrségi szolgálati utasítás is.

Hogyan viszonylik egyik a másikhoz?

Ugyanaz avagy más foglaltatik e kettőben?

A B. P. a bűnvádi eljárást végző összes hatóságok eljárását tartalmazza, vagyis mindazokét a hatóságokét, amelyek a büncselekményeket kinyomozzák, a nyomozást és a vizsgálatot lefolytatják, azt vezetik és irányítják, továbbá, amelyek a tettes ellen ítéletet hoznak és rajta a büntetést végrehajtják, tehát a B. P.-ban benne foglaltatik a csendőrség, a rendőri hatóságok, a kir. ügyészség, a kir. bíróságok bűnvádi eljárásának a sza-

bályai. Ezzel szemben a szolgálati utasítás csupán a csendőrség eljárására vonatkozik vagyis azon szabályokat tartalmazza, amelyek szerint a csendőrség teljesíti a bűnvádi eljárás által reá bízott feladatokat.

Másik különbség a B. P. és a szolgálati utasítás között az, hogy a B. P. csak azokat az általános szabályokat tartalmazza, amelyek szerint a nyomozást le kell folytatni, míg a szolgálati utasítás azt írja elő, hogy a csendőrnek a B. P. szabályait hogyan kell a maga szolgálata körében alkalmazni. A szolgálati utasítás tehát a részletesebb. A különbséget egy hasonlattal világítjuk meg. A kettőnek egymáshoz való viszonya olyan, mint egy nagy térképé, amelyen csak a főbb utak és nagyobb helyek vannak feltüntetve, ilyen a bűnvádi perrendtartás; ezzel szemben a szolgálati utasítás egy olyan részletes térképhez hasonlít, amelyen a mellékutak, hegyek, domborulatok, völgyek és az összes kisebb tereptárgyak is be vannak rajzolva.

A csendőr tehát, amikor a szolgálati utasítás szerint nyomoz, egyúttal a B. P. által előírt uton jár, ismernie kell tehát annak a határozmányait is, mert azokkal soha ellenkezésbe jönnie nem szabad és ha a szolgálati utasítást követi, nem is jöhet.

3. A bűnvádi perrendtartás felosztása.

A bűnvádi eljárás három nagy részből áll. Az első rész az *előzetes eljárás*. Ebben foglaltatik a büncselekmények kiderítése: a nyomozás és a vizsgálat, és a kiderített tények alapján a vádemelés. Ebben az előkészítő részben szerepelnek tehát a nyomozó hatóságok: rendőrség, csendőrség és a vádemelő hatóság: a kir. ügyészség.

A második része a bűnvádi eljárásnak az *ítélkezés*. Miután a kir. ügyészség vádat emel, a bíróság ítélik, ebben a részben működnek tehát a bíróságok. Az ítéző bíróság meghozza a maga ítéletét. Ez ellen úgy a vádló mint a sértett és a vádlott fellebezhetnek, ebbe a részbe tartozik tehát úgy az ítélet és az az ellen használt perorvoslat s annak elintézése.

A harmadik része az eljárásnak a *végrehajtás*. A bíróság a vádlottat elítéli: halálra vagy szabadságvesztés-büntetésre vagy pénzbüntetésre, és elmarasztalja a bűnügyi költségekben. Ezt az ítéletet végre kell hajtani, erről szól a bűnvádi eljárás harmadik nagy része.

A csendőrségnek tulajdonképi főfeladata a bűnvádi

Első magyar vill. erőse berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszorkészítője, az Ocskai és a szabadalmaszotti Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

STOWASSER JÁNOS

császári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszorkészítője, az Ocskai és a szabadalmaszotti Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeit, Harmonikák: erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek legnagyobbnak javítána oleson eszközölnetnek. Arjegyék minden hangszerről külön küldetik. Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára. 6

eljárás első részében van, akkor amidőn a nyomozást teljesíti. Ez nemcsak a csendőrség főfeladata, hanem egyuttal az egész eljárás alapja, mert amit a csendőr előkészített, azon indul el a vádló és a vádló után a bíró. De szerepe lehet a csendőrségnek a bünvádi eljárás második és harmadik részében is, amikor a bíróságok vagy a kir. ügyészség felhívásai folytán vagy anélkül is szolgálati teendőket teljesít akkor, amidőn már a bíró kezében van az ügy vagy már esetleg a tettes büntetését tölti.

Erről szólnak a szolg. ut. 143., 144., 145. §-ai. A csendőrnek tehát két okból kell ismernie a B. P. azon részeit, amelyekben már nem folyik a nyomozás s amelyben már a bíróság jár el.

Először azért, mert a csendőrség nyomozása csak akkor lehet jó és célravezető, ha tudja, hogy az ő munkájával mit fognak tenni a bírósági hatóságok, és hogy az ő nyomozásán hogyan épül fel az ítélet és annak végrehajtása. Másodszor azért, mert a csendőrség akkor is részt vehet a bünvádi eljárásban, amikor már az ügy ítélet alatt áll és ő a bírói hatóságoknak a bírói eljárás alatt segít.

Külön-külön fogjuk tárgyalni a bünvádi eljárás most felsorolt három részét. Előbb azonban meg kell ismerkednünk azokkal a hatóságokkal és személyekkel, amelyek a bünvádi eljárásban, mint annak mozgatói, szerepelnek.

Első rész.

A magyar igazságszolgáltatási szervezet.

1. A bíróságok.

A magyar törvények szerint csak a bírónak van joga a polgárt elítélni. Ez a bíró független, vagyis neki senki, még a kormány sem adhat utasítást vagy parancsot arra, hogy hogyan ítéljen, hanem csupán a maga legjobb és legszentebb meggyőződését tartozik követni és a szerint ítélni.

Bűnügyekben bíráskodnak a kir. törvényszékek, a kir. járásbírók és a közigazgatási hatóságok büntető bírái, még pedig a kir. törvényszékeken bíráskodnak az összes büntettek és a fontosabb vétségek felett, a kir. járásbírók bíráskodnak a többi vétségek és a fontosabb kihágások felett s végül a közigazgatási hatóságok büntető bírái a többi kihágások felett. Ezeket a hatóságokat hívjuk az *elsőfoku bírói hatóságoknak*. Ez alatt, hogy *elsőfoku bírói* azt értjük, hogy az a bíró mond először ítéletet a vádlott felett vagyis a a vádló az előtt a bíróság előtt vádolja a tettest és kér ítéletet rá.

A kir. törvényszékeken nem egy bíró egymagában mondja ki az ítéletet, hanem három bíró, akiket együttesen büntető tanácsnak hívunk.

A büntető tanács tárgyalásait vezeti az elnök, aki a két bíró között a közepén ül. A kir. törvényszék ezért társasbíró.

Ezzel szemben egyesbíró a kir. járásbíró, mert ott egy bíró hozza az ítéletet. Ugyanigy egyedül bíráskodik a közigazgatási hatóságok büntető bírája is. Ebben van egyuttal a magyarázata annak, hogy miért kerülnek a büntettek, a fontosabb ügyek a kir. törvényszékre és a kevésbé fontosak, a vétségek és a kihágások a járásbíró és a rendőri büntető bíró elé, mert a törvény azt tartja, hogy a fontosabb ügyekben több embernek kell az ügyet megvizsgálni, mielőtt valakit elítélnének: több szem többet lát.

Magyarországon hatvanhét kir. törvényszék van, körülbelül majdnem minden megyében egy. Vannak azonban megyék, ahol több törvényszék van, mint p. o. Zala megyében a zalaegerszegi és a nagykanizsai törvényszék, viszont azonban van törvényszék, amelynek a területe több vármegyére terjed ki, mint p. o. a győri törvényszékhez tartozik két megye: Győr és Moson megye.

A törvényszékek nemcsak büntető, hanem egyéb, polgári, telekkönyvi és örökösödési ügyekben is bíráskodnak, tehát csak egyes tanácsok foglalkoznak büntető ügyekkel. Külön büntető törvényszék csak Budapesten van, amelynek a neve *«Budapesti kir. büntető törvényszék»*. Ha tehát a csendőrség valamely törvényszéknek jelentést tesz, elég azt így címezni, pl.: *«A soproni kir. törvényszéknek»*, de ha a budapesti törvényszéknek jelent valamit, így kell címezni: *«A budapesti kir. büntető törvényszéknek»*, mert az a törvényszék, amelynek budapesti kir. törvényszék a neve, csak polgári ügyekben bíráskodik. Tudnunk kell azonban, hogy Budapesten van egy *«pestvidéki kir. törvényszék»* is, amely a Budapest környékének a területe felett bíráskodik, de ez ép oly vegyes törvényszék, mint a többi vidéki törvényszék.

Kir. járásbíró a országban Budapesten kívül 399 van, Budapesten pedig 1 büntető, 6 polgári járásbíró, ezenfelül a pestvidéki járásbíró, amely úgy polgári, mint büntető ezen a vidéken. A vidéki járásbíróknál egy vagy több bíró foglalkozik büntető ügyekkel vagyis vétségekkel és kihágásokkal. Ez a bíró szokta egyuttal végezni azokat a sürgős nyomozó cselekményeket is, amelyekről a szolg. ut. 114. §-a szól, vagyis bírói szemle, bonczolás, házkutatás stb. Amint Budapesten külön büntető törvényszék, úgy külön budapesti kir. büntető járásbíró is van.

A közigazgatási hatóságok, amint láttuk, kihágások felett bíráskodnak és pedig városokban a rendőrkapitány, vagy a rendőrségnek azzal megbízott tagja, a járásokban a szolgabírók közül az, akit az alispán ezzel a büntető bíráskodással megbiz. Budapesten kihágások felett bíráskodnak a magyar kir. államrendőrség kihágási bírái, valamint az előjáróságok kihágási bíráskodással felruházott tagjai.

Mindezen bíróságok ítéletei és végzése elon a törvény kifejezése szerint perorvoslatnak van helye; ez annyit jelent, hogy, aki a meghozott bírói döntéssel nincs megelégedve, annak orvoslását keresheti, vagyis

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógyszertárban.
Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten, Orvosok által ajánolva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

A cirkveicai László gyermekotthon, melyet Klotild főhercegnő alapított és tart fenn. — A régi Frangepán-kastély, a gyermekotthon épülete,

az alsóbíróságtól a felsőbbírósághoz mehet az ügyével, amely azután az alsóbíróság határozatát megvizsgálja és azt vagy helybenbagyja, vagy megváltoztatja.

A kir. törvényszékek ítéleteit felülvizsgálják a kir. ítélőtáblák. Ezért mindegyik ítélőtáblához több kir. törvényszék tartozik, amelyekből az ügyek a kir. ítélőtáblára mennek. Itélőtábla 11 van, és pedig: Budapesten, Debreczenben, Győrött, Kassán, Kolozsvárt, Marosvásárhelyen, Nagyváradon, Pécsen, Pozsonyban, Szegeden és Temesvárott.

A kir. ítélőtáblán úgy büntető mint egyéb ügyek intézhetnek el, és pedig a büntető ügyek mindig három tagból álló tanácsban.

A kir. járásbírók ítéletei ellen a kir. törvényszékek fellebbezési bíróságához van fellebbezésnek helye. Ebből látjuk, hogy a kir. törvényszék a nagyobb ügyekben elsőbíróság, a járásbírókhoz tartozó kisebb ügyekben ellenben másodbíróság. Amikor a kir. törvényszék mint másodbíróság jár el, akkor is három tagból áll a tanács.

A rendőri büntető bíraskodást gyakorló hatóságok ügyeiben mint másodbíróság eljárnak: a szolgabírók és a rendőrkapitány ítéleteire nézve az alispán, illetőleg törvényhatósági joggal felruházott városokban a városi tanács, Budapesten a főkapitány és a városi tanács, végül azon ügyekben, amelyekben a budapesti államrendőrség Budapesten kívül ítélkezik, az alispán.

A másodfokú bíróságok határozatai ellen szintén van perorvoslatnak helye, kivéve a kisebb ügyeket, amely kivételekről majd a perorvoslatot tárgyzó részben fogunk hallani.

E kivételektől eltekintve általában azt kell tudni, hogy hazánkban minden ügyben három fokú bíraskodás folyik.

A harmadbíróságok a következők:

A kir. törvényszékek ítéletei ellen, mint láttuk, a kir. táblához és innen a magy. kir. Curiahoz fordulhat a kir. ítélőtábla ítéletével meg nem elégedő fél. A kir. Curia Budapesten székel és 84 rendes bírása van, akik öt tagú tanácsban hozzák meg a határozataikat. A kir. Curiaival a csendőrségnek közvetlen érintkezése nem szokott lenni. A kir. Curiaról még azt kell tudnunk, hogy olyan kérdésekben, a melyekre nézve a törvények alkalmazása közben viták merülnek fel, úgy hogy a bíróságok ellentétesen határoznak, — a kir. Curia ilyen esetekben összes bírái teljesülésével határozatokat hoz, a melyek az alsó bíróságokra nézve irányadóul szoktak elfogadtatni, ezek az úgynevezett kir. curiai döntvények.

A kir. járásbírók ítéletei felülbírálás végett a kir. törvényszékekhez, innen pedig a kir. ítélőtáblához jutnak. Járásbírói ügyekben tehát a harmadbíróság az illető kir. ítélőtábla. A kir. ítélőtábla tehát a nagyobb ügyekben másodfokú, a kisebb ügyekben harmadfokú bíróság. És mint harmadfokú bíróság is hármas tanácsban ítélkezik. A kir. ítélőtáblának is jogában van vitás kérdéseket teljes ülésben eldönteni és az ilyen határozatokat hívjuk: kir. ítélőtáblai döntvényeknek.

A rendőri büntető bíraskodás alá tartozó ügyekben harmadfokúlag a minisztériumok bíraskodnak, még pedig a legtöbb ügyben a belügyminiszter, ezen kívül kereskedelmi ügyekben a kereskedelemügyi, földművelési ügyekben a földművelésügyi és katonai ügyekben a honvédelmi miniszter.

Harmadfokú ítéletek és határozatok ellen semmiféle intőzkedésnek helye nincs.

Ami ezekben az ítéletekben kimondva van, azon már csak kegyelmi kérelem útján lehet segíteni; a kegyelmet egyedül Ő Felsége gyakorolhatja, királyi kegyelem útján elengedheti vagy megváltoztathatja a kiszabott büntetést. A bírósági szervezet tárgyalásánál szólnunk kell még a vizsgálóbíróról és a járásbírói bírásról, akik bűnügyekben eljárnak.

Minden kir. törvényszéknek van egy vizsgálóbírója, akit az igazságügyminiszter jelöl ki a törvényszék bírái közül. A vizsgálóbíró a vizsgálati ügyekben önállóan jár el és határozatait külön vizsgálóbírói pecséttel a saját maga nevében adja ki. Ezenfelül minden vizsgálóbírónak van egy helyettese és segédei, akik rendszeren bírák, albírák vagy jegyzők.

A kir. járásbíróknak nincsenek vizsgálóbírái, hanem van egy bíró, aki meg van bízva azokkal a sürgős nyomozási eseményekkel, melyeket a vizsgálóbíró helyett lát el a maga járásában; erre a bíróra a kir. törvényszék reá bízhatja a vizsgálóbírói ügyeknek elvitatását is abban a járásban.

A vizsgálóbíró és a járásbíróknak vizsgálati és nyomozási ügyekben való határozatait a kir. törvényszék egyik tanácsa bírálja felül, amelyet vádtanácsnak hívunk. A vádtanács bírása egyuttal felülvizsgálja a vizsgálóbíró és a járásbírók vizsgálati vagy nyomozási ügyekkel megbízott bírása elleni panaszokat és adhat utasítást ezeknek a bírásnak az egyes bűnügyekben és a vádtanács ellenőrzi a bíróságnál folyó vizsgálatok menetét és a vizsgálati foglyok vizsgálati fogságát is. A vádtanács határozatait felfolyamodás esetén a kir. ítélőtábla vizsgálja felül, ami ellen további perorvoslatnak helye nincs. Szólnunk kell végül még az esküdtszékekről is.

Esküdtszék minden kir. törvényszék mellett van szervezve. Az esküdtszék két részből áll: a kir. törvényszéknek arra kijelölt bírából és jegyzőiből, továbbá az esküdtekből, akik azonban minden ügyben külön lesznek kiválogatva az illető vidék adófizető polgárai közül. Ez tehát egyes bíróság hivatalnokokból és polgárokból.

Az esküdtek kiválogatása a következőleg történik: A közigazgatási hatóság minden évben összeírja a kerületben lakó összes férfiaknak jegyzékét, akik huszonehatodik évüket betöltötték és a törvényekben meghatározott adót fizetik, vagy megfelelő képzettségük van, kivéve a kormány, a bíróságok, ügyészségek tagjait, a fegyveres erő, a rendőri hatóságok, pénzügyőrség tagjait, napszűmosókat és szolgálókat, akik esküdtek nem lehetnek. Ezeknek a jegyzékét hívjuk *alaplajstromnak*. A kir.

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 13 Képes úrjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

A czirkeniczal László gyermekotthon, melyet Klotild főhercegnő alapított és tart fenn. — A kastély udvara a bozzáépített templommal.

törvényszéken működik azután egy bizottság, amelyben a közigazgatási kar is részt vesz és ezek kiválasztják a következő évre szükséges esküdteteket, legjobb meggyőződésük szerint. Ez a jegyzék az ügynevezett évi lajstrom.

Ebből az évi lajstromból minden esküdtszéki tárgyalás előtti harmadik, vagy negyedik héten belül a kir. törvényszék kisorsol negyven esküdtet. Minden tárgyaláson azután, mint látni fogjuk, ebből a negyven esküdtből a tárgyaló bíróság ismét kisorsol tizenkét rendes esküdtet és legalább két pótesküdtet és az egyes ügyekben azután ez a tizenkét esküdtet határoz; a pótesküdt pedig arra való, hogy, ha valamelyik rendes esküdt a tárgyaláson megbetegszik vagy elmarad, annak helyébe belépjen. Az esküdtekről tehát azt kell különösen tudnunk, hogy az nem állandó bíróság, hanem minden egyes bűnygyben más és más esküdteknek kell itélkeznie.

2. A kir. ügyészség.

Regebbi időkben és ma is még egyes államokban mindenki saját maga vibette sérelmét a bíróság elé. Ennek azonban az a bátránya, hogy mindenki a maga sérelmét túlzottan látván, alaptalan vádaskodással terheltte a hatóságokat. Ezért az állam maga állított fel hatóságokat, amelyek az egyes ember panaszait megrostálják, megvizsgálják és csak azt viszik a bíróság ítélőszéke elé, ami alapos panasznak mutatkozik. Az olyan panaszokat, amelyek alaposak és nyomatékosak és amelyek bíróságok ele vibetők, hívjuk a B. P. értelmében *vád*nak, és azt a hatóságot, amely a vádat a bíróság elé viszi ott azt képviseli, hívjuk vádhatóságnak. Magyarországon a vádhatóság vagyis a vádat képviselő hatóság neve: kir. ügyészség.

A kir. ügyészségnek minden bíróság mellett vannak tagjai, akik az illető bíróság előtt a vád képviselőjét el-látják és pedig a kir. törvényszékek előtt a vádat a kir. ügyészek és alügyészek képviselik. Minden törvényszék mellett van tehát egy kir. ügyészség, amelynek a főnöke a kir. ügyészség vezetője és tagjai egy vagy több ügyész és alügyész. Ennél a kir. ügyészségnél minden ügyben vagy maga a vezető kir. ügyész, vagy az ő megbízásából a többi ügyész jár el, még pedig vezet és ellenőrzi a nyomozást és annak alapján vádat emel a bíróság előtt.

A kir. ügyészek a király által kinevezett hivatalnokok.

A kir. járásbíróságoknál nincsenek kir. ügyészek, hanem ügyészségi megbízottak; ezek lehetnek állami vagy közigazgatási hivatalnokok, sőt jogvégzett egyének és ügyvédek is, de ezek mint ügyészi megbízottak a törvényszék mellett lévő vezető ügyész felügyelete alatt állanak.

A kir. ítélőtábla mellett kir. főügyészség működik és képviseli ott a vádat, tehát amint 11 ítélőtábla, úgy 11 kir. főügyészség van. Ennek a kir. főügyészségnek

tagjai a főügyész és a főügyészi helyettesek. A kir. főügyész alatt állanak az illető főügyészi kerületben lévő kir. ügyészségek, amelyeknek a kir. főügyész felettes hatósága és nekik utasításokat adhat, a kir. ügyész határozatai ellen ehhez a főügyészhez van folyamodásnak és panasznak helye.

A kir. Curia mellett van a kir. koronaügyészség, amely áll: egy koronaügyészből és több koronaügyészi helyettesből. Ezek képviselik a vádat a kir. Curia előtt folyó ügyekben.

A kir. ügyészségek, főügyészségek az igazságügy-miniszter közvetlen felügyelete alatt állanak és csupán a koronaügyész áll külön és függetlenül. A kir. ügyészségek, főügyészségek szervezete tehát hasonlít a katonai szervezethez, amennyiben az igazságügyminiszter a főügyésznek, a főügyész az ügyésznek, az ügyész az ügyészi megbízottnak utasítást adhat, hogy miként járjon el, és ebben különbözik az ügyészség a bíróságtól, amelynek minden egyes tagja független és a saját meggyőződése szerint dönt az eléje kerülő ügyekben. Másik különbség az, hogy a kir. ügyészségek és a főügyészségek tagjai egymás helyett is eljárhatnak és egymást helyettesíthetik vagyis a főügyész magát helyettesítheti a kir. ítélőtábla előtt a kir. ügyészséggel és viszont a főügyész eljárhat a kir. törvényszéknél, mint a járásbíróságnál, a kir. ügyész pedig úgy a kir. törvényszéknél, mint a kir. járásbíróságnál. A rendőri büntető bíróságoknál nincsenek kir. ügyészségek, hanem ott közigazgatási tisztviselők és pedig a vármegyei tiszti ügyészek és azok megbízottai látják el a közzvádat. Budapesten az államrendőrségnek és a fővárosi tiszti ügyészségnek erre kijelölt tagjai.

3. A rendőri hatóságok és közegek.

Hogy a kir. ügyészségek a vád alaposságát elbírálhassák, ahhoz az szükséges, hogy a feljelentett cselekmények mi-volta felől tájékozva legyenek. Ezt a tájékozást hívjuk nyomozásnak és ezt a nyomozást végzik a rendőri hatóságok és azok közegei. Rendőri hatóságok és közegek Budapesten az államrendőrség, törvényhatósági joggal felruházott városokban az illető város rendőrkapitánya és alárendelt hivatalnokai, a vármegyék jársaiban a főszolgabíró, a községekben a községi előljáróság, valamint a m. kir. esendőrség.

A törvény különbséget tesz a rendőri *hatóság* és a rendőri *közegek* kifejezés között. Mit értünk tehát hatóság és mit közegek alatt? Hatóság alatt értjük magát a hivatalt, amelynek nevében intézkedések történnek, közegeknek értjük annak a hatóságnak az egyes hivatalnokát vagy alkalmazottját, amely a hatóság nevében eljár. Így pl. a főszolgabíró hivatala hatóság. A főszolgabíró határozata hatóság határozat, de az egyes kiküldött szolgabíró annak a szolgabíróságnak közege és ezért a rendőrök és a esendőrök, amidőn nyomozási

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárból 20 kor., alkatrészekből és gummiából 20% árengedm. részesülnek
Arjegyzéket ingyen
6. bérmentve küld

DÉRY EDE

kerékpár- és varrágep
nagyraktár

SZEGED.

ügyben eljárnak, szintén mint közegek szerepelnek. A lényeges különbség tehát az, hogy a rendőri közegnek határozatot hozni nincs joga, ő csupán intézkedik, határozatot foganatosít, nyomozó cselekményt végez, de nyomozó cselekményeket elrendelni, pl. letartóztatást, házkutatást elrendelni joga nincs.

Jól meg kell különböztetnünk a rendőri büntető bíraskodást a rendőri hatóságok nyomozó eljárásától, ami úgy hiszem, nem nehéz. A rendőri büntető bíraskodás, amint hittuk az, hogy a rendőri hatóság valamelyik tagja, aki azzal megbizva van, valakit kihágás miatt elítél. Lehetséges, hogy ugyanaz az egyén a rendőri büntető bíró, mint aki egy más ügyben nyomozást teljesít, de amidőn nyomozást teljesít nem mint büntető bíró, hanem mint a nyomozó rendőri hatóság tagja jár el. Mint rendőri büntetőbíró önállóan ítélkező bíró, mint nyomozó hatósági közeg azonban a kir. ügyészség számára és annak vezetése alatt végez nyomozási teendőket.

4. A védelem.

A vádlott, aki ellen a bűnvádi eljárás folyik, vagy személyesen védekezik a vád ellen, vagy pedig védőt vesz át képviselőt. Mert általános szabály, hogy senki meghallgatása nélkül és anélkül, hogy mód adassék neki a maga megvédelmezésére, el nem ítélhető. Míg azonban a bíróság és a vádlhatóság hivatalnokokból áll, addig a védelmet nem hivatalnokok látják el. Védőt lehet valamennyi bíróság előtt minden ügyvéd, továbbá a járásbíró előtt az ügyvédjelöltek is, ezenkívül minden bíróság előtt a tudományegyetemek és a jogakadémia tanárai. Végül csakidtagjaikat védhetik a bíróság előtt mindazok, akiknek jogtudori oklevelük van.

A védőügyvédek nem lévén hivatalnokok, szabad testületet képeznek, de ők is felelősek azokért a cselekményekért, amelyeket a bíróság előtt végeznek. A védőügyvédnek fegyelmi bírósága az ügyvédi kamara, ilyen az országban 27 létezik.

5. A fogházőrszemélyzet.

A büntetés végrehajtása, mint tudjuk, fegyházakban, börtönökben és fogházakban történik.

A fegyházak és börtönök külön igazgatóságok alatt állanak, és egész külön intézetek. Bennök fegyőrök és börtönőrök teljesítik a szolgálatot. Fogház ellenben van minden kir. törvényszék és kir. járásbíró mellett; felügyel-reájuk a kir. ügyészség vezetője, és pedig felügyel a járásbírók mellett a fogházakra is; a fogházakban a fogházőrök teljesítik a szolgálatot. A fogházőröknek a bűnvádi eljárásban annyiban van szerepük, hogy az előzetesen letartóztatottak és vizsgálati foglyok őrzése reájuk van bízva és ők teljesítik azoknak őrzését a bírósági tárgyalásokon való megjelenés alkalmával is. Végül az ő felügyeletükre van bízva a fogházban lévő elítéltek őrzése is.

A fogházőrszemélyzet katonailag szervezett őrség, tehát az állami alkalmazottak sorába tartozik, de a kir. ügyészség vezetőjével szemben katonai fegyelem alatt áll.

A fegyelem.

Irta: *Ligeti Alajos őrmester.*

Az őrsön megforduló csendőröktől arra a kérdésre, hogy miként érzik magukat a testület kötelékében, gyakran ballottam ilyenforma válaszokat:

Csak meg vagyunk valahogy. A helyzet mindenesetre sokat javult. Most már a szolgálat nem olyan terhes, mint annakelőtte volt. Csak a túlszigoru fegyelem ne volna! Ez állandóan bilincsekbe szorítja minden mozdulatunkat.

Élég gyakran hallok, különösen az idősebb csendőröktől hasonló nézeteket nyilvánítani, üdörösnek tartom tehát, hogy e kérdést bővebben megvilágítva kimutassam, hogy mennyire igazságtalan minden oly kifakadás vagy panasz, mely a fegyelem ellen irányul.

Az emberben két ellentétes indulat folytat állandó tusát egymással. Az egyik azt tanítja:

Légy jámbor, istenfélő és szeresd felebarátaidat, mint tenmagadat. Maradj mindig a becsületesség ösvényen s még csak gondolatban se vésd a tisztesség ellen. Teljesítsd kötelességedet lelkiismeretes odaadással és fogadd előljáróid utasításait, intéseit és oktatásait kellő tisztelettel. Ne élj könnyelmű életmódot, kerülj a rossz társaságot s igyekezz mindig a legjobbak, legnemesebbek cselekedeteit utánozni. Ne benyélj, ne lustálkodj s a mit ma elvégezhetsz, ne hulaszd holnapra. Pékezd meg indulataidat, hogy gonosz cselekedetekre ne ragadjanak. Ápold testedet s művelj elmédet, hogy hasznos tagja lehess a társadalomnak. Tartozkodj a kicsapongó életmódtól s a szeszitalok túléveztetéstől, mert ez alássa egészségedet, eltompítja elmédet és az oktanal állathoz tesz hasonlóvá.

A másik pedig így oktat:

Éld a világot! Ne vonj meg magadtól semmit, a mit szemed-szád kíván. Balga az, a ki holmi lelkiismereti kérdésekkel nyugtalanítja magát és ezzel csak egy pillanatot is mulaszt az élvezetek kihasználásában. Akkor dolgozz, mikor kedved tartja...

Fölösleges bővebben magyarázni, hogy azok, a kik az első tanítást követik, az életben tisztességre és közbecsülésre tesznek szert; míg a másik tanítást követői veszedelembe sodortatnak, züllésnek indulnak és leggyakrabban a börtön vagy az örültekbáza falai között fejezik be nyomoruságos életüket. Pedig az első oktatás sok terhet és nehéz kötelességet ró ránk, míg a második oktatás az élet minden terhétől kíván bennünket látszólag megkímélni s mint a hazug délibáb követőinek, könnyű és gondatlan életet ígér.

Az első oktatás arra tanít meg bennünket, hogy akaratunkat megfékezzük és fegyelmesszük. Arra tanít, hogy ne mindig azt tegyük, a mi nekünk a legkellemesebb volna, hanem még akaratunk ellenére is mindig azt, a mit a becsület, tisztesség és kötelességérzet parancsol, még ha ránk nézve nem is kellemes, vagy talán még előnytelen volna.

Íme ez a fegyelem s részben az önfegyelmesség. Ez alól egyetlen tisztességes ember sem vonhatja ki magát. Legyen az polgár vagy katona.

Csak hogy a polgárember helyzete e tekintetben sokkal kedvezőtlenebb, mint a katonáé.

A polgárembert ugyanis nem feszélyezi a szolgálati szabályzat, nem örködik fölötte az előljárók serege és így könnyebben is ragadtatja magát fegyelemellenes cselekedetekre. Hiszen ninesen, a ki ezért felelőségre vonja,

POLGÁR SÁNDOR

orvosi műszer- és kótszer gyárosnál
telep: Bpest, VII., Erzsébet-körút 50.

legjuttányosabban beszere lehetik országos botogápolási tárgyak, kótszerek, fecskék, ók, m. kir. szab. Polgár-féle sérvűtők, gumubaranyák stb. stb. — Képe árjegyzéket ingyen és bérmentve küld az üzletvezetőnek, csak megadandó, mily tárgy szakszámjeltek.

Ezen hirdetés
teküldés esetén
10% árkedvez-
mény a Csendőr-
Lapok olvasóinak.

s nem kell félnie, hogy az ilyen fejelemellenes kihágásait a megtorlás követi.

Nagyon jól tudjuk, hogy a csirketolvajból lesz a betörő, a betörőből az utonálló, ebből a rablógyilkos. Ha a csirketolvajt tetten érik az első kiérletnél és mindjárt szigorúan megbüntetik, visszahökken a rossztól és igyekszik újból becsületes emberré válni. De ha egy-két kisebb lopás sikerül, vakmerőbbé, elbizakodottá lesz, mind nagyobb vállalatokba becsátozódik, míg aztán végre nyakát teszi.

Igy vagyunk a fejelemmel is. A ki kisebb fejelemi kihágásokat büntetlenül követel el, könnyebben megbotlik az élet tögös útjain, hamarabb követ el súlyosabb természetű vétséget, sőt végre a büntettek mezejére is könnyen elkalandozik.

Azért áll az, a mit már fentebb hangoztattam, hogy a polgárember e tekintetben sokkal kedvezőlenebb helyzetben van, mint a katona vagy csendőr.

Ne nehezeltünk és ne panaszkodjunk tehát a fejelem ellen. Hiszen a fejelem nem ezé az egyebet, mint hogy bennünket a jó útról való eltévelygéstől visszaretentve, megtartson állandóan a becsületesség, tisztesség s kötelességteljesítés egyenes és egyedül a boldogsághoz és meglegedettséghez vezető útján.

Minél szigorubb a fejelem, annál biztosabban maradhatunk ezen az úton s annál többet fogunk köszönhetni a fejelemet kezelő előjáróinknak.

Nincsen ok tehát arra, hogy panaszkodjunk a fejelem és annak szigorúsága ellen. Ellenkezőleg. Öröndjen minden csendőr annak a szerencsés helyzetnek, mely a fejelemi szabályok mind szigorubb betartására kényszeríti.

Mert a szigorú fejelem által jut ama kedvező helyzetbe, hogy könnyebben megfelel a jó szellem oktatásának s nem kerül nagy fáradságába, hogy a rossz szellem esábas és a biztos romlásba vezető tanításainak sikeresen ellentájon.

KÉPEINKHEZ.

A cirkvenicai László-gyermekotthon.

A jótékonyagnak egyik legszebb nemét, a zsenge gyermekéket ápolását és fejlesztését, vette programmjába Klotild főhercegnő Ő Fensége, a hőkezségéről, áldozatkészségéről és magyarszeretéről országserzo ismert József főherceg özvegye, mikor a jelen számunkban közölt képeken bemutatott László-gyermekotthont megalapította és fenntartását magára vállalta.

A zsenge gyermekéket úgylis minden oldalról és annyi-féle veszedelemmel van körülvéve s az ezektől való megóvásra törekvő szülőknek, jótékonyági testületeknek és magának az államnak is annyi gondot okoz, hogy a magánosoktól eredő minden ilyen jótékonyági intézkedés örök hálára kötelezi a szülőket és a társadalmat egyaránt.

Száz meg száz gyermekéket pezsdül fel évente ezen a gondos kezek által valósággal családi otthonná varázsolt gyermek-üdülőhelyen. Nemesak azért, mert a gondos családi kezelést, otthoni elátást, tiszta elhelyezést és gondos felügyeletet egy pillanatra sem kell nélkülözniök, hanem azért is, mert a magyar tengerpart emebajos része egyébként is egyike az országba legalkalmasabb üdülőhelyeknek.

Cirkvenica ugyanis a magyar tengerpart mentén, az Adria északi partján fekszik és csodálatos természeti szépségénél és előnyeinel fogva az itteni számos üdülőhely között, úgy nyári fürdőzésre és üdülésre, mint téli klimatikus gyógyhelynek az első közé sorolható.

Ez a terület, jobban mondva az egész északi tengerpartra kiterjedő Modrus-Fiume megye, az állítólag Olaszországból hozzánk került ősnemes Frangepán családé volt, a melynek számos tagja foglalt el előkelő helyet Magyarország közéletében hosszú századokon át. Még III. Béla királytól kapták adományként ezt a szép birtokot s később, a tatárjárás alkalmával hazánkba li-üldözött IV. Béla király, a kit a Frangepánok egyik őse hosszabb ideig vendégül látott, a hazába való visszatértekor pedig szárazföldi csapatokkal, nagymennyiségű arannyal, ezüsttel és készpénzzel segített, halálából ezért, előbb birt eme javaikban újból megerősítette őket, sőt birtokaikat az egész tengermellékre kiterjesztette.

Ennek a tengerparti birtoknak egyik része Cirkvenica község és fürdőtelep, a mely egy idő óta az örök emlékezetű József főherceg Ő Fensége birtokába jutva, a főhercegi család által, mint főhercegi alapítványi birtok kezeltetik. S az özvegyen maradt főhercegné asszony nemesak forrón szeretett gyermekének, az oly tragikus módon korán elhunyt László főhercegnek kegyeletes emléket örökítette meg, hanem a társadalom ezért is mélyen lekötelezte, midőn a Frangepán család ősi kastélyát a László-gyermekotthon nemes ezéljaira átengedte s annak fenntartási gondjait is magára vállalta.

HIREK.

Adomány. A létesítendő csendőrségi internátus-alap javára Gyenes József volt csendőr 15 koronát adományozott. Ezen összeggel az alap vagyona 27,336 korona 88 fillérre emelkedett.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétel és eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvekre. 1 Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (a tőkekamatadólevonásával) 2 Oly takarékbetéti után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási idői ki nem kell, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzőleg s biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, Intézetvények és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felzárkításával. Vezünk és eladunk értékpapi okat, idegen pénzeket.

Ellenszegülés. Reményi Márton kudzsiri őrsbeli esendőr, június 20-án délután, szolgálatteljesítés közben, Kudzsir község határában Sziveria Dumitru ellenszegüléssel szemben, annak könnyű sérülésével végződött szuronyfegyvert használt.

A tiszti alosztályok új beosztása. Az 1912. évi költségvetési törvény alapján, a folyó évi július 1-ével felállítandó új tiszti alosztályok által szükségessé vált és a honvédelmi miniszter úr folyó évi 56,377/16. számú körrendeletével kiadott új területi beosztást, a vonatkozó körrendelettel együtt, lapunk mai számának hivatalos részében közöljük. A közlést következő lapunkban folytatjuk.

Köszönetnyilvánítás. Andreánszky Ödön pénzügyi szemlélsz. a mezőlahorezi pénzügyőri szakasz vezetője, egy hozzáunk intézett levelében abból az alkalomból, hogy a Sztrópkon állomásozott és június 8-án fürdés közben vízbeesett Szombathy Ernő pénzügyőri fővigyázó temetésén a sztrópkói őr seregénysége, az ottani járásparancsnok vezetésével testületileg részt vett és az ellentétét ravatalára díszes koszorút helyezett, úgy a járásparancsnoknak, mint az őr sereg tagjainak, a jó egyetértés ápolására kiválóan alkalmas részvételért úgy maga, mint a bajtársai nevében hálás köszönetét fejezte ki.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

H. P. Menetlelre van igénye, de utazási költségeinek megtérítésére nem.

M. L. esendőr. 1. Nem kérheti. 2. A m. kir. belügyminiszterhez czímezett folyamodványban kell kérni. 3. Nem. 4. Nem. A bélyeget lapunk javára bevételcsztuk.

48. Nem értjük, hogyan lehet kétség? Minden 12 óra után illékes és pedig oly szolgálatok után, melyek az a-m pontok alatt fel vannak sorolva.

5. Meg van bízva Tornován VII l-e-l. Jurián v. esendőr. Az 1879. évi XL t.-cz. 122. §-a értelmében. 1912. A laktanyán kívül lakó nő esendőrnek közigazgatási termékekre stb.-re igénye nincsen.

8. J. esendőr, Virág, K. O. esendőr, Határszéll esendőr, 2435, Tüdni vágyó, M. J. esendőr, G. L. 100, B. 25, A. J. esendőr, T. F. 909, 1. A selyemkard-bajtot viselhetik. 2. Az orvosi vizsga nem kötelező. 3. 2 órával távolodón túl kimaradhat. 4. Járőrszolgálatjelvényre ellátandók.

N. esendőr. 1. Penti üzenet utolsó pontja szól ennek is. 2. Nem tudjuk, mikor lesz a költségvetésből törvény?

000. Nem lehet kétség az iránt, hogy ez esetben részbeli étkezésért a 20%-al felemelt napi betétnek megfelelő hányada térítendő meg.

1848. 1. Lásd fent. 2. Ha beigazolhatólag szolgálatteljesítésből kifolyólag szerzett betegség vagy sérülés következtében lett felülvizsgálva.

1885. A. A korlátlan kimaradási engedély más, mint az eltávozási engedély. Előbbi csak az őrállomásra s az azzal összerépt községekre vonatkozik.

O. J. A honvédelmi miniszterhez benyújtott, s 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodványban kell kérni.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Számталány.

Egy falusi asszony tojást árult a végjában. Az első vevő megvette a tojások felét és egy felet kapott ráadásul.

A második vevő megvette a maradék felét, ráadásul ő is kapott rá egy felet.

A harmadik vevő ismét megvette a maradék felét s ő is kapott rá egy felet.

Végül a negyedik vevő is megvette a maradék felét s az is kapott rá egy felet.

Mikor a negyedik vevő elment, az asszonynak egy tojása maradt a végjában, azt egy koldusnak adta.

Az a kérdés, hány tojással ált ki a vásárra?

Betűtalány.

$\frac{S}{M}$ $\frac{R}{D}$

Megfejtési határidő: 1912 június 12-ig.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné Szanatorium-sorsjegyet lesz kisorsolva.

Lapunk folyó évi 18. számában közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: A ki rozsdából veti meg ágyát, alkudjék meg a tövisekkel. — Vers talány: Csakúdo. — Tréfás szám talány: Aj róra feldarabolva, darabonként niendő.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. esendőség, boszniai esendőség, cs. és kir. közöshadsereg szerződ. szállító!

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. " " "

Kiváratra árjegyzéket bérmentve küldünk

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

56,377/16. sz. A m. kir. esendőrségnek 1912. évi július hó 1-től kezdődőleg érvénybe lépő új beosztásáról, a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg megállapított kimutalást ezennel közöleteszem.

Budapesten. 1912. évi június hó 12-én.

Hazai Samu, s. k.

Kimutatás

a m. kir. esendőrségnek 1912. évi július hó 1-től kezdődőleg érvénybe lépő új beosztásáról.

I. Kolozsvári esendőrkerület.

Kolozsvári 1. szárny: Kolozs megye. 1. szakasz: Kolozsvár, 2. szakasz: Bánffyhyunad. 1. szakasz járásai: kolozsvári, mócsi, nagysármási, tekei, mezőörményesi, 2. szakasz járásai: bánffyhyunadi, almási, gyulai, nádasmonti.

Segesvári 2. szárny: Nagy-Küküllő és Udvarhely megyék. 1. szakasz: Segesvár, 2. Székelyudvarhely. 1. szakasz járásai: egesvári, medgyesi, köhalmi, szentágotai, nagysinki, 2. szakasz járásai: udvarhelyi, homoródi, székelykereszturi.

Dési 3. szárny: Szolnok-Doboka megye. 1. szakasz: Dés, 2. szakasz: Szamosujvár. 1. szakasz járásai: dési, betleni, magyarlápósi, kápolnokmonostori, 2. szakasz járásai: szamosujvári, kékesi, csákgigorbói, nagyilondai.

Nagyenyedi 4. szárny: Alsó-Fehér megye. 1. szakasz: Nagyenyed, 2. szakasz: Balázsfalva. 1. szakasz járásai: nagyenyedi, marosujvári, tövisi, verespataki, 2. szakasz járásai: balázsfalvi, alvinczi, magyarigeni, kisenyedi.

Zilah 5. szárny: Szilágy megye. 1. szakasz: Zilah, 2. szakasz: Szilágysomlyó. 1. szakasz járásai: zilahi, zsibói, szilágycsehi, 2. szakasz járásai: szilágysomlyói, krasznai, tasnádi.

Tordai 6. szárny: Torda-Aranyos és Kis-Küküllő megyék. 1. szakasz: Torda, 2. Topánfalva, 3. Dicsőszenkmárton. 1. szakasz járásai: tordai, felvinczi, marosludasi, 2. szakasz járásai: topánfalvai, toroczkoói, alsójárai, 3. szakasz járásai: dicsőszenkmártoni, radnóti, erzsébetvárosi, hosszuaszóli.

II. szegedi esendőrkerület.

Kiküldöttel törzstiszti székhely: Pancsova. Ennek alárendelve: a pancsovai, lugosi, orsovai és karánsebesi szárny.

Szentesi 1. szárny: Csongrád és Csanád megyék. 1. szakasz: Szentes, 2. szakasz: Makó. 1. szakasz járásai: tiszántúli, tiszánimnői, csongrádi, 2. szakasz járásai: központi, battonyai, nagylaki, mezőkovácsfalvai.

Nagybecskereki 2. szárny: Torontál megye. 1. szakasz: Nagybecskerek, 2. szakasz: Nagyikinda, 3. szakasz: Zombolya. 1. szakasz járásai: nagybecskereki, autalfalvai, 2. szakasz járásai: nagyikindai, törökkunizsai, törökbecsei, 3. szakasz járásai: zombolyai, perjútmosi, esenei, párdányi, nagyszerntmiklósi.

Pancsovai 3. szárny: Temes és Torontál megyék. 1. szakasz: Pancsova, 2. szakasz: Fehértemplom, 3. szakasz: Kevevára. 1. szakasz járásai: pancsovai, 2. szakasz járásai: fehértemplomi, bánlaki, módosi, 3. szakasz járásai: kevevárai, alibunári.

Temesvári 4. szárny: Temes megye. 1. szakasz: Temesvár, 2. szakasz: Versecz, 3. szakasz: Buziásfürdő. 1. szakasz járásai: központi, vingai, újradí, 2. szakasz járásai: versecezi, dettai, csáki, 3. szakasz járásai: buziásfürdői, temesrékúsi, lippai.

Lugosi 5. szárny: Krassó-Szörény megye. 1. szakasz: Lugos, 2. szakasz: Resiczabánya. 1. szakasz járásai: lugosi, hegái, marosi, facsádi, 2. szakasz járásai: temesi, boksánbányai, resiczabányai.

Orsovai 6. szárny: Krassó-Szörény megye. 1. szakasz: Orsova, 2. szakasz: Ujmoldova. 1. szakasz járásai: orsovai, 2. szakasz járásai: ujmolodvai.

Karánsebesi 7. szárny: Krassó-Szörény megye. 1. szakasz: Karánsebes, 2. szakasz: Oravicabánya. 1. szakasz járásai: karánsebesi, teregovai, 2. szakasz járásai: oravicabányai, jámi, hozovicsi.

III. budapesti esendőrkerület.

Budapesti 1. szárny: Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun megye. 1. szakasz: Budapest, 2. szakasz: Budapest, 3. szakasz: Monor és gödöllői tiszti különítmény. 1. szakasz járásai: pomizsi, biai, 2. szakasz járásai: väczi, rüczkevei, kispesti, 3. szakasz járásai: monori, nagykútai, gödöllői tiszti különítményi járásai: gödöllői, aszódi.

Kecskeméti 2. szárny: Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun megye. 1. szakasz: Kecskemét, 2. szakasz: Kiskunfélegyháza, 3. szakasz: Kalocsa. 1. szakasz járásai: alsóduznai, kunszentmiklósi, 2. szakasz járásai: kiskunfélegyházai, ubonyi, 3. szakasz járásai: kalocsai, dunavecsei, kiskörösi.

Szolnoki 3. szárny: Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye. 1. szakasz: Szolnok, 2. szakasz: Kisujszállás. 1. szakasz járásai: jászúgi alsó, jászúgi felső, tiszai közép, 2. szakasz járásai: tiszai alsó, tiszai felső.

Zombori 4. szárny: Bács-Bodrog megye. 1. szakasz: Zombor, 2. szakasz: Szabadka, 1. szakasz járásai: zombori, apatini, hócsúgi, 2. szakasz járásai: bácsalmási, bajai.

Ujvidéki 5. szárny: Bács-Bodrog megye. 1. szakasz: Ujvidék, 2. szakasz: Zenta. 1. szakasz járásai: ujvidéki, palánkai, kulai, titeli, zsablyai, 2. szakasz járásai: zentai, óbecsei, topolyai.

Miskolci 6. szárny: Borsod megye. 1. szakasz: Miskolc, 2. szakasz: Miskolc. 1. szakasz járásai: edelényi, ózdi, sajószentpéteri, 2. szakasz járásai: miskolci, mezőkövesdi, mezőcsati.

Egri 7. szárny: Heves megye. 1. szakasz: Eger, 2. szakasz: Gyöngyös. 1. szakasz járásai: egri, tiszafüredi, hevesi, 2. szakasz járásai: gyöngyösi, hatvani, pétervásárai.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kupecz G. Márton járásőrmester, 23 éven felüli csendőrségi szolgálata alatt ügy irodai alkalmaztatásában példászerű szorgalommal, de főként a közbiztonsági szolgálatban lankadatlan buzgósággal és kiváló kötelesség-hűséggel kifejtett eredményes tevékenységeért, továbbá alárendeltjeinek fáradhatatlan oktatása, nevelése, képzése és helyes irányu vezetéseért.

Babis László és Malaj György őrsvezető cz. őrmesterek 14 évi, valamint Nyisztor Mihály csendőr, 5 évi csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálatban folytonosan kiváló buzgósággal és kötelesség-hűséggel kifejtett eredményes tevékenységeért.

Dél József csendőr, 6 éven felüli csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálatban folytonosan, kiváló szorgalommal és kötelesség-hűséggel kifejtett eredményes tevékenységeért.

Pintye Ferencz csendőr, a beregszászi városi őrsön hosszabb idő óta a közbiztonsági szolgálatban folytonosan kiváló szorgalommal és kötelesség-hűséggel kifejtett eredményes tevékenységeért.

Szigyártó Sándor csendőr cz. őrmester, 10 éven felüli és Costinás Simon csendőr cz. őrmester, 11 éven felüli csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálatban folytonosan odaadó szorgalommal és kiváló kötelesség-hűséggel kifejtett eredményes tevékenységeért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Annus Ferencz és Zsik Ábrahám csendőrök, mert egy erőszakos nem-i közöszlással párosult szándékos emberölés büntetének ügyében szakadatlanul 122 órán át vezetett nyomozás folyamán járőrvezetőjüket kiváló ügybuzgósággal és kötelesség-hűséggel eredményesen támogatták.

Lázár László csendőr, 11 éven felüli és Edelényi Ferencz csendőr, öt évi csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálatban folytonosan fáradhatatlan buzgósággal és szorgalommal kifejtett eredményes tevékenységükért.

Pap Sándor csendőr cz. őrmester 14 éven felüli, Kottyuk István csendőr cz. őrmester 7 éven felüli, Potory László csendőr cz. őrmester 6 éven felüli, Sztókai György csendőr cz. őrmester 5 éven felüli, Kovács Kálmán csendőr cz. őrmester 4 éven felüli, Szabó Ignác csendőr 8 éven felüli szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban, továbbá Décsai Lajos csendőr, a beregszászi városi őrsön hosszabb idő óta a közbiztonsági szolgálatban folytonosan lankadatlan szorgalommal és buzgósággal kifejtett eredményes tevékenységeért.

Erdei József őrsvezető cz. őrmester, nyolcz éven felüli csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálatban folytonosan lankadatlan szorgalommal és buzgósággal kifejtett eredményes tevékenységeért.

Előléptettek:

1912 június 16-ával:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában: Bogáti Péter és Bálint András csendőr cz. őrmesterek, őrsvezető cz. őrmesterekké.

Katonai szolgálati jel:

A II. osztályu legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában: Kelemen Miklós őrsvezető cz. őrmester, 1912 május 16-án.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: Varga Sándor őrsvezető cz. őrmester, 1912. május hó 20-án és Sztójkov Milán csendőr, 1912 május 29-én.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában: Alitisz János csendőr cz. őrmester, 1912 április 11-én és Gara Imre csendőr cz. őrmester, 1912 május 30-án.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában: Sipos Gábor csendőr, 1911 október 7-én.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában: Hemlézi Pál csendőr, 1912 május 23-án; Szöllösi István csendőr cz. őrmester, 1912 június 17-én.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában: Bajzát Dániel, Borbáth József, Buta József, Boér József, Czencz László, Dénes István, Demián János, Duzsárdi János, Gretus Demeter, Gráma György, Hudedecz János, Jakó Lajos, Kovács Pál, Kálmán Kornél, Márián László, Magyar János, Olteán György, Oltyán János, Petrehus András, Pásztor Sámuel, Salánki András, Száltelegi József, Siklódi B. Lajos, Solymossy Károly, Szentlászlói László, Kerekes János, Darabont Ferencz, Rákóczi Sándor, Ruzs Gyula, Árdaleán János, Elein Simon, Andrási László, Vass Károly, Boldog József, Horváth Vinoze, Boros Gábor, Benedek Lajos, Lőrincz János, Gedeleán Győző, Pap Ilyés, Kriszán János, Ruzs János, Koroján Özséb, Bugyán Sándor, Kosztyán József, Crisán János, Tóth Dénes, Réthi Mihály, Floreán Péter, Mán Tivadar, Koszorus György, Mészáros György, Lovász István, Kis József, Augi Sándor, Bencze Sándor, Sinka Demeter, Gruicza Győző, Tomos József, Méra János, Kornea Zakariás, Ács Sándor, Pataki István, Rakoleza János, Simó Kálmán, Budai László, Udvar Mihály, Gál Miklós, Pápai Kelemen, Szeredai Károly, Dankó Dénes, Keresztes Andor, Kintea Gábor, Márton Pál, Gáspár Pál, Balog László, Kászoni János, Czinege Ferencz, Mezei János, Molnár Imre, Zsebe Ferencz,

Dászkal György, Triff Partenie, Sipos György, Szelezsán Ilyés, Tordai P. Mihály, Nemes Lajos, Csillik János, Kodra Miklós, Silasi Sándor, Balázs Péter, Fábrián Sándor, Biró Győző, Biró Gergely, Erdei Ferencz, Pataki Gergely, Gál János II., Kovács Dénes, Nagy Boldizsár, Fazekas János II., Gergely Ferencz, Rád László, Gligor János, Mikán Mibály, Ferenczi Mihály, Nagy Imre, Áron Fratilla, Mibály Pál, Biró Péter, Lányi András, Beke Farkas, Fejér Béla, Bagosi Imre, Szilágyi János, Nagy János, Rózsa Sándor, Hunyadi László, Magos Albert, Petka Gusztáv, Szentmibályi Ignác csendőrök; továbbá

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Szarvas István, Pataki Gergely, Székely József, Marosi Illés, Czudik Prokop, Szerbák István, Tyira János, Guller János, Homonnai András, Reszeták Sándor, Lup Péter, Fejér András, Ruzs Teofil, Póczos József, Bodo-kán Simon, Lázár Adolf, Koscsa Imre, Kerekes Tivadar, Burdó Péter, Nagy Károly I., Bartha Ferencz, Gyurkó János, Iváncsik András, Hajnal Kálmán, György Kosztik Pál, Baksa Dániel, Kovács István II., Gliga János, Makaria Sándor, Branea György, Orgics Péter, Behunyák Demeter, Prikop Gergely, Csató István Imre, Brindza József, Szaszarán István, Kós György, Biros-tyuk János, Lidák Ferencz, Biszкуп András, Földesi Ferencz, Imre Mihály I., Darabán Flórián, Blegye János, Muntyán Simon Teofil, Nyisztor György, Székely Mibály, Kis Gábor, Köbli Ferencz, Zseliznyák Illés, Székely István, Kovács István III., Gyene Benjámín, Bercsényi János, Campián Vazul, Faragó József, Máté Ferencz, Sopronyi János, Kimpán György, Diószegi Imre, Annus Ferencz, Dajka Lajos, Garai Lajos, Jakubinyi Péter, Keskeny József, Kastal József, Kiss Bertalan, Lyachovics György, Matiesák Sándor, Mokán Mibály, Németh József, Nyeste Miklós, Nyenyestyán Sándor, Nagy Gábor, Szabó Benjámín, Szabó Károly, Szarvadi Vilmos, Szabó János, Vajnai Ferencz, Varga Lajos, Zsik Ábrám, Délczeg Jenő György, Fűzi Géza, Horváth László és Vincze Antal csendőrök.

Névváltoztatás.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában: Pop János csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak

1912. évi 69,404/VI—a. sz. alatt kelt engedélye alapján, vezetéknévét «Papp-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában: Péter József csendőr, Mihály Bertával, 1912 május 18-án, Csikmadarason.

Fábrián József csendőr, Szalma Vilmával, 1912 máj. 16-án, Görgényszentimrén.

Balázs György csendőr, Vachauf Rozáliával, 1912 május 27-én, Torlaturon.

Szentpéteri János csendőr ez. őrmester, Üveges Erzsébettel, 1912 június 2-án, Aranyosgyercsen.

Rácz János őrsvezető ez. őrmester, Mozár Veronikával, 1912 június 9-én, Betblenben.

Áron Fratilla csendőr, Tar Rózával, 1912 május 5-én, Kolczsváron.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Strényer Ferencz csendőr ez. őrmester, Cziráki Ilonával, 1912 május 27-én, Szekszárdon.

Biró Barnabás csendőr ez. őrmester, Groll Borbálával, 1912 május 23-án, Palánkán.

Varga György csendőr, Rózsa Erzsébettel, 1912 máj. 2-án, Czecezen.

Nagy Miklós II. csendőr, Kerek Irmával, 1912 május 18-án, Debreczenben.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Pintér Pál csendőr ez. őrmester, Nagy Annával, 1912 május 28-án, Mezőkászonban.

Frink Sándor csendőr ez. őrmester, Kamenár Jolán Ilonával, 1912 április 21-én, Sárospatakon.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában: Strauczli Lajos csendőr ez. őrmester, Magassy Erzsébettel, 1912 június 10-én Körmenden.

Szabó Sándor I. őrsvezető ez. őrmester, Szabó Eszterrel, 1912 június 1-én, Ostffyasszonyfán.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Ambrus Ágoston őrsvezető ez. őrmester, Pataki Annával, 1912 május 27-én, Szöröcsén.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában: Szakály Károly őrsvezető ez. őrmester, Kerekes Máriával, 1912 május 15-én, Öcsödön.

Fábrián József őrsvezető ez. őrmester, Kohn Irmával, 1912 május 12-én, Árpádon.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

**Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir.
csendőrségi hiva-
talos nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.**

Honvédelmi miniszter ur önagyméltósága által 5242912. sz. a. rendszeresített újfajta sapkák, nemkülönbben az összes felszerelési cikkek, nyári sűrű és fehér czérnakeztyűk raktárunkon a legjutányosabb árban kaphatók.